Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 40 (290) ◆ Четвер, 5 березня 1992 року ◆ Ціна 15 коп.

ВЧОРА відбулася зустріч Президента України Л. М. Кравчука з обраними на третіх Всеукраїнських зборах Народного Руху України його співголовами М. М. Горинем, І. Ф. Драчем та В. М. Чорноволом. Було розглянуто питання ставлення до СНД, ситуацію в Криму, програми соціально-економічних реформ, проблеми реорганізації виконавчої влади, становлення національних Збройних Сил. У ході зустрічі наголошувалося на необхідності більш цілеспрямованої і злагодженої роботи по розбудові незалежної демократичної Української держави.

В ЦЕХАХ дніпропетровського об'єднання «Південний машинобудівний завод» на чолі представницької делегації промисловців побував державний секретар з питань оборони Франції Жак Меллік. Його нинішній приїзд в Україну пов'язаний з вивченням на місці стану справ і изданням практичної допомоги в проведенні конверсії на колишніх оборонних підприємствах.

КАБІНЕТ Міністрів України постановив провести до 1 жовтня 1992 року міжнародний конкурс на розробку проекту і технічних рішень щодо перетворення зруйнованого четвертого енергоблока Чорнобильської АЕС (об'єкт «Укриття») в екологічно безпечну систему. Конкурс проводитимуть Мінчорнобиль України і Академія наук України із залученням Українського відділення міжнародного центру наукової культури Всесвітньої лабораторії.

ПРОТОКОЛЬНИЙ відділ МЗС України та Міжнародний центр слов'янських культур і ділового співробітництва днями організували для працівників акредитованих в Україні посольств відвідення Почаївської Лаври і міста Тернополя. Гості були прийняті настоятелем Лаври єпископом Іаковом, ознайомились з історією створення Почаївської Лаври, цієї великої пам'ятки незалежності духу українського народу.

ДУБОССАРСЬКИЙ «КАРАБАХ»

Так, на думку багатьох тутешніх жителів, можна охарактеризувати обстановку в Дубоссарах. Вчора, близько 6 години ранку, дорогу нашому автомобілеві перегородив БТР республіканської гвардії Придністров'я. Після нетривалих переговорів нам дали «добро» на в'їзд у місто. Правда, попередили, що в Дубоссарах воєнний стан, і ми повинні підкорятися патрулю.

— Вашого журналіста Глядєлова вчора бачили разом із колегою з газети «Таймс». Потім дізналися, що його поранено.

(Закінчення на 5-й стор.).

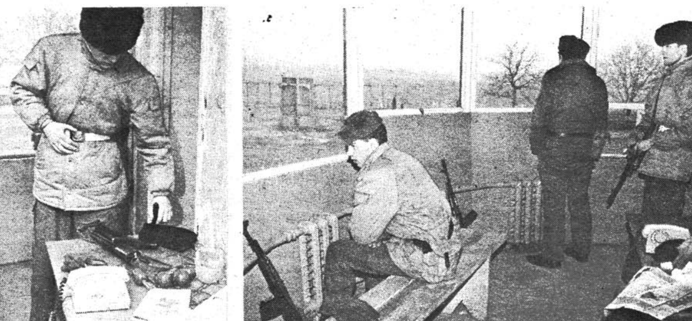

Фото з Придністров'я Олександра ГЛЯДЄЛОВА.

ТРЕБА ГОТУВАТИСЯ ДО... ЗИМИ

Країни СНД пережили цю зиму і «дотягнуть» до майбутнього врожаю. Про це заявив російський посол у США Лукін. На його думку, треба вже нині готуватися до наступної зими, щоб знову не жити під загрозою голоду.

ПРИБУВ З ВІЗИТОМ

до ФРН колишній Президент СРСР Михайло Горбачов. У Бонні він зустрівся з канцлером Колем. Під час відвідин Німеччини Горбачов побуває у Мюнхені та Гамбурзі.

ВИМАГАЮТЬ ЗБРОЮ

10 чоловік загинуло і 15 поранено під час сутичок поблизу села Кочієри. Радіо «Свобода» повідомило, що серед вбитих — командир тираспольських ополченців.

Представник МВС Молдови заявив: молдовські жителі напали на придністровських сепаратистів за власною ініціативою. Однак один з керівників Придністровської Республіки сказав, що більшість тих, хто нападав,— переодягнені в цивільне працівники МВС Молдови.

Агентство Франс Пресс повідомило: в Кишиневі перед будинком уряду відбувся мітинг. Промовці вимагали видати їм зброю, «щоб боротися з придністровськими сепаратистами».

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ РОЗСЛІДУВАННЯ

причин зіткнення 2 березня пасажирського поїзда Рига — Москва з товарним составом у Тверській області. Як повідомив міністр шляхів сполучення Росії Фадєєв, 35 пасажирам вже подано медичну допомогу, госпіталізовано 12 чоловік, 6 з них у тяжкому стані. За попередніми даними, загинуло 12 пасажирів, а також локомотивні бригади обох поїздів, механік рефрижераторної станції, 2 провідники.

На станцію Підсосенка, де сталася катастрофа, прибула урядова комісія, очолювана заступником керівника російського уряду Махарадзе.

Усім, хто постраждав від аварії, а також сім'ям загиблих буде подано матеріальну допомогу. Рух на ділянці залізниці Великі Луки — Ржев відновлено.

ЗБИТО ВЕРТОЛІТ

У вівторок на кордоні між Азербайджаном і Вірменією збито військовий вертоліт Мі-26, який належав збройним силам СНД. За повідомленням В. Шиханяна, радника вірменського Президента, на вертольоті евакуйовувалися вірменські жінки та діти, а також поранені з карабахського села Гюлістан. На підльоті до кордону Вірменії по Мі-26 з землі було випущено ракету. Машина загорілася і впала поблизу азербайджанського села Сейдиляр.

Протягом ночі з вівторка на середу, повідомили зі свого боку інформаційні агентства з Баку, вірменські збройні формування обстріляли села Кельбаджарського району Азербайджану. Тим часом з Вірменії до Степанакерта транспортними вертольотами безперервно перекидаються зброя, артилерійські гармати та інше військове спорядження. Щодня виконується 10—15 рейсів.

ПРОПОЗИЦІЯ ЛОБАНОВСЬКОМУ

Федерація футболу України офіційно звернулася до відомого українського тренера Валерія Лобановського (попередня домовленість з ним була) з пропозицією очолити національну збірну країни. Поки що наш земляк працює в Об'єднаних Арабських Еміратах. Через два місяці він зможе повернутися в Україну. А перший свій офіційний товариський матч наша національна команда зіграє, можливо, 22 квітня в Києві на Республіканському стадіоні проти збірної Угорщини.

У наступному випуску

НЕ ОСОБОВИЙ СКЛАД, А СКЛАД ОСОБИСТОСТЕЙ

Інтерв'ю з командуючим Одеським військовим округом.

ПРИЙНЯТИ на посаду радника міністра на умовах контракту строком на один рік громадянина Канади професора Гаврилишина Олега Михайловича дозволив Міністерству фінансів Кабінет Міністрів України.

УЧОРА в Києві відбулася підсумкова прес-конференція представників Світової ради українських кредитових спілок, Канадської кооперативної асоціації та Світової кооперативної ради. Гості зазначили, що в Україні є грунт для створення широкої мережі кредитових спілок. У травні до столиці республіки приїде група спеціалістів, котрі підготують технічні рекомендації.

Парламентська хроніка

«НЕ ПОСМІХАЙТЕСЯ, БО БУДЕ ПОГАНО»

РАНКОВЕ ЗАСІДАННЯ 4 БЕРЕЗНЯ

Так сказав І. Макар після того, як в черговий раз сесія не врахувала його поправку. Але тон цієї заяви, мабуть, можна пояснити тим, що депутати розглядають надзвичайно важливий законопроект «Про приватизацію майна державних підприємств». Не вдаючися до багатослів'я, скажемо, що від того, яким буде закон, залежить весь подальший шлях економіки України.

Тож від початку обговорення дискусія набула критичного тону, і ми вкотре почули, що закони ще не до кінця опрацьовані, а тому необхідно закликати (вкотре уже!) спеціалістів, які б довели їх до пуття. Однак головуючий на ранковому засіданні І. Плющ порадив «не гаяти часу на вихиляси» і взятися до роботи.

І враховуючи те, що пакет законів про приватизацію та роздержавлення розглядається уже не в першому читанні, розмова мала б бути виключно конструктивною, та доводиться констатувати, що час від часу виникали дискусії про мету приватизації тощо.

А перша серйозна розмова розгорнулася навкруг питання пріоритетності прав трудового колективу в процесі приватизації. Цю пропозицію підтримали депутати Ю. Серебрянников, В. Дудченко та інші. Аргументація їх зводилася до того, що, маючи пріоритетне право на приватизацію свого підприємства, трудові колективи почнуть ліпше працювати, а це саме те, що нам сьогодні потрібно. Проте їм заперечували інші депутати, які вимагали пояснити, що таке права трудового колективу. На їх думку, є права громадян України, куди входять не лише робітники, а й, наприклад, медики та вчителі. Крім того, для частини депутатів було незрозуміло чи зможуть жителі села вкладати свої сертифікати, скажімо, в готелі чи заводи і, відповідно, чи може робітник вкласти свій сертифікат у сільське господарство.

Після того, як було пояснено, що кожен громадянин України має право шляхом взаємної конвертованості вкладати свою бону чи сертифікат куди йому заманеться, але при цьому все-таки мають враховуватися пріоритетні права трудового колективу, цю статтю 242-ма голосами було прийнято.

Як на мене, важливим було й питання про приватизацію підприємств, що є власністю громадських організацій, адже коли навіть візьмемо майно підприємств, яким володіє Укоопспілка, то побачимо, що права пайщиків там давно знівельовано, а власником фактично виступає держава. Бо чи можна серйозно сприймати думку про те, що все це майно належить конкретним пайщикам? Якщо піти цим шляхом, то майном заволодіє виключно апарат Укоопспілки. Відтак цікаво бачиться пропозиція спочатку ці підприємства націоналізувати, а вже потім приватизувати.

Багатьох депутатів хвилювала проблема, яка стосується того, щоб процес приватизації не позначився на роботі підприємств і щоб це не призвело до зменшення чи взагалі до припинення виробництва товарів, які виробляються до того. Тут гарантом може стати рішення про те, що ті підприємства, які складають єдиний комплекс, мають так само комплексно приватизуватися. До того ж у договір, який вони укладатимуть при цьому, потрібно включати ті умови, за яких підприємства не припиняли б виробництва. Чи, можливо, на деякий час ввести мораторій на зміну профілю виробництва. Тобто, якщо магазин до цього продавав хліб, то він має цим займатися й надалі, скажімо, як мінімум, три роки. Це дозволить на перехідний період уберегти суспільне життя від розвалу, а економіку — від повального зменшення виробництва.

С. Пушик наполягав, щоб у законі було зафіксовано, що приватизації не підлягають заповідники природи. Однак І. Плющ його заспокоїв, сказавши, що заповідники природи входять до національно-культурних пам'яток. Питання ж про приватизацію окремих пам'яток культури в кожному випадку обов'язково вирішуватиме Комісія Верховної Ради. Крім того за законом земля, її надра, вода та повітря приватизації також не підлягають і є власністю держави.

Коли ж стоятиме питання про приватизацію освітніх закладів, то закон надає таку можливість, але за умови збереження цими закладами просвітянського призначення.

Незадовго до перерви розгорілася дискусія стосовно того, хто проводитиме приватизацію, кому підкорятиметься Фонд державного майна — виключно Верховній Раді чи й Кабінету Міністрів? Ю. Сербін, що обстоював думку про підпорядкування Кабінетові Міністрів, намагався переконати депутатів, що Верховна Рада не зможе вирішувати усі конфлікти, які виникатимуть, і що це має робити виконавча влада, але депутати з ним погодилися і проголосували за підпорядкування Верховній Раді. Таким чином, вирішено, що Верховна Рада одна має надане їй народом право контролювати розподіл власності і нікому не повинна його передавати. Те ж саме стосується і вироблення політики приватизації.

Після перерви депутати продовжили обговорення цього законопроекту.

Сергій ЛАВРЕНЮК, спеціальний кореспондент «Голосу України».

ДО ВІЗИТУ В УКРАЇНУ МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ТУРЕЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Сьогодні в Україну прибуває з офіційним візитом міністр закордонних справ Турецької Республіки Хікмет Четін.

Народився 1937 р. у м. Діярбакирі — центрі однойменної провінції у південно-східній частині Туреччини. 1960 року закінчив факультет політичних знань Анкарського університету, стажувався у США. Працював експертом, а потім керівником відділу Державної планової організації Туреччини.

В 1977 році обраний депутатом парламенту від Народно-республіканської партії (НРП). У 1977—1979 рр. — державний міністр з питань зовнішньоекономічних зв'язків, заступник прем'єр-міністра в коаліційному уряді Б. Еджевіта. Після військового перевороту у вересні 1980 р. Х. Четіну як члену НРП було заборонено протягом п'яти років займатися активною політичною діяльністю. Зі створенням у 1985 р. Соціал-демократичної народної партії (СДНП) знову обирається депутатом парламенту від Стамбула. У листопаді 1991 р. був призначений на пост міністра закордонних справ у коаліційному уряді С. Деміреля.

Програмою перебування Х. Четіна та супроводжуючих його осіб в Києві передбачаються бесіди у Президента України Л. Кравчука, в Кабінеті Міністрів, переговори в МЗС, Міністерстві освіти, Торгово-промисловій палаті. Наприкінці візиту відбудеться прес-конференція для українських та іноземних журналістів.

Прес-центр МЗС України.

Життя Рад

ВИРІШУВАТИ НАМ

Щоб наш район працював у нормальних умовах, бюджет районної Ради має «підрости» до 58 мільйонів карбованців. Плановий кошторис існування значно менший — 41 мільйон. Ще менше реальний. Що робити?

Стаття 13 Закону України про місцеві Ради народних депутатів і місцеве самоврядування відповідає: «В місцеві бюджети зараховуються податки на прибуток підприємств, закладів і організацій, які розміщені на території району, за нормативами, затвердженими Верховною Радою України». В Лутугинському районі таких аж надмір: чотири шахти з кількатисячними колективами, ремонтно-будівельне управління, геологорозвідувальна експедиція, хлібозавод, об'єднана дирекція магазинів, Успенський кар'єр будматеріалів... і ніхто з них податків не сплачує, мотивуючиналхлібництво тим, що не є юридичною особою. Центральні ж виробничі об'єднання, які такий статус мають, розміщені в Луганську, де і відбуваються всі розрахунки.

Словом, свій бюджет ми формуємо з кількох підприємств місцевого підпорядкування. І вони, відповідно, утримують торгівлю, соціальний розвиток, житлове будівництво. За старих цін район якось ще зводив кінці з кінцями. Спасибі й за те, що «орендарі» нашої території і природних багатств утримували на своєму балансі школи, дитсадки, лікарні, клуби. Тепер же і соціальну сферу намагаються перевести на чужий бюджет.

За такої розкладки виконкому залишається одна роль — прохача. Старцюємо в об'єднаннях і входимо в ринок, навіть не знаючи про реальні законно впорядковані підстави функціонування місцевих органів самоврядування.

Ситуація не сьогоднішнього дня. У «благословенні» застійні часи спрацьовувала хоч командно-адміністративна машина. Система проста — бюро, виконком — давай і не вигадуй. Тепер ці важелі демонтовано, а натомість не запропоновано нічого. Правової основи для сильної місцевої влади не передбачає жоден закон.

Ми вже не вперше намагаємося достукатися у зачинені двері. Вихід підказуємо простий, але ні на якому рівні його не шукають. Основний «експлуататор» лутугинських багатств — об'єднання «Луганськвугілля» — відмовляється надати статус юридичних осіб низовим підрозділам, обласне планово-економічне управління також посилається на відсутність таких повноважень, облрада киває на Київ, на Верховну Раду і Кабінет Міністрів.

А в той час, коли окрім негайного виконання плану, «гостей» не цікавить ні завтрашній день, ні добробут своїх же робітників, соціальна інфраструктура району занепадає. Схоже, повиснуть у повітрі наші потуги платити компенсації малозабезпеченим сім'ям і ветеранам, зачахне розвиток житлового кварталу № 26 у райцентрі, на папері залишиться газифікація шахтарських селищ (де від вугільної сажі і хати, і люди чорні), не зведемо в одну мобільну комунальну структуру розрізнені і бідні, як церковні миші, служби водопостачання, газового господарства, енергетичної групи.

За такої апатії до проблем району керівників більшості промислових підприємств і в нас не виникає зустрічного інтересу, щоб ці шахти, РБУ, ШБУ... розвивалися і нарощували виробництво. Криза декоративної влади б'є по економіці регіону вже іншим кінцем палиці.

І стає більш ніж дивно з незграбної законотворчої діяльності Верховної Ради, оскільки проблема формування власного бюджету дамокловим мечем висить не тільки над Лутугинським районом. Це біда практично всіх довкола міських адміністративних одиниць. И ніго, виходить, вона не тривожить.

Отож, за всього бажання апелювати якомога коректніше ми прогнозуємо досить невтішну перспективу. Шахтарський регіон знову на грані людського терпіння. Тому нам знову, щоб зняти напруженість, доведеться звертатися до рядового робітника, бо необачно, як я вже казав, входити Раді в ринок з такою нетривкою основою. Знову вирішувати питання поліпшення соціальних умов життя людей на нервах — н випадає.

Звертаюся до парламенту (всіма можливими ієрархічними східцями ми вже пройшли): якщо він справді зацікавлений у зміцненні Радянської влади на місцях, якщо розуміє, що для будь-якої демократичної держави рівень низових виконавчих органів — основа, нехай не відкладає перегляду джерел самостійного фінансування районних Рад. Які б гроші не пішли вгору, вони ніколи не будуть розподілені правильно. Що треба робити сьогодні, що завтра, куди пускати народні кошти, даруйте, вирішувати нам.

Володимир НІКІТІН, заступник голови Лутугинського райвиконкому, голова районної планової комісії.

Луганська область.

На шпальтах преси Рад

ВОНИ ЩЕ Й СПІВАЮТЬ!

Нині чи не щодня читаємо в газетах, чуємо по радіо й телебаченню про те, в якій скруті опинилося старше покоління нашого народу — ветерани війни і праці, самотні громадяни. Гірко, звичайно, бачити їх злидні, стократ посилені так званою «лібералізацією» цін, спостерігати відверту неповагу окремих молодиків до бабусь і дідусів, які стоять у черзі за хлібом чи намагаються пробитися у переповнений автобус.

І все ж радує те, що не зовсім ще розгубили люди душевну доброту, щирість, готовність допомогти старшим, підтримати їх у цей важкий життєвий час.

«Саме такими людьми багате наше село Берегомет, що на Кіцманщині»,— пише в газеті **«Буковинське віче»** голова клубу «Ветеран» цього села Михайло Купчанко. Автор розповідає, що місцева сільська Рада взяла на облік всіх ветеранів війни і праці, інвалідів, спільно з правлінням колгоспу забезпечує їх усім потрібним у побуті, аж до надання путівок в санаторії й будинки відпочинку. Педагоги сільської школи теж дружать з ветеранами, запрошують їх на зустрічі з учнями, вчать юне покоління шанувати старших. У селі створено хор ветеранів. Він уже співав на сценах Кіцманя, Лужан, Чернівців.

Працездатні ветерани активно допомагають колгоспові — працюють на токах, у полі, на фермі.

Точка зору

БЕРЕЖІТЬ ЄЛЬЦИНА

Після того, як відгриміли грудневі фанфари і переможні мітинги непомітно переросли в колони голодних черг, прийшов час підбивати перші підсумки.

Безумовно, незалежність України стає реальністю, безумовно, майбутнє цієї незалежності вирішується в Москві і в Бонні не в меншій мірі, ніж у Києві і Харкові.

Сьогодні багато говориться про входження — рівноправне — України у світову співдружність, про шлях України в Європу. Україна ще не ввійшла і не скоро ввійде. Членство в Європі визначається зовсім не кількістю парламентських та урядових делегацій і не інтенсивністю обміну декларативними документами, а реальною економічною взаємодією, економічною зацікавленістю. І якщо оцінити шлях України в Європу саме з цих позицій, визначити обсяг західних інвестицій, обсяг урядових кредитів,— то стає зрозуміло, що про справді входження України в Європу поки що мова не йде.

Двері в Європу для України можуть відчинитися тільки внаслідок проявлення нового балансу сил на континенті, що визначається зростанням могутності об'єднаної Німеччини і зростаючою недовірою до неї партнерів по ЄС. Це неминуче змусить німецьких політиків шукати партнерів і на Сході, і тут чи не ідеальним партнером буде Україна. Але це — в перспективі, можливо, і в близькій.

Для нас найважливіше — порівняно стабільно пережити найближчі два—три роки, саме в цей період визначиться перспектива української незалежності. І ця перспектива визначатиметься передусім характером взаємин України з Росією, співвідношенням сил двох ідейних таборів — ліберально-демократичного і національно-патріотичного в Росії, переважним впливом одного з них на Президента Росії.

Україна має шанс побудувати повноцінну національну державність тільки в тому випадку, якщо взаємини з Росією не переростуть у жорстку конфронтацію, якщо українофобство не стане суттю і генеральним напрямком російської політики. Безумовно, така конфронтація матиме серйозні негативні наслідки і для Росії. Але, враховуючи невисокі споживацькі претензії російського социуму, високий ступінь керованості його, резервний, ресурсний потенціал, який дає змогу пережити найкритичніший період, і, головне — генетично державницький менталітет росіян — Російська Федерація як держава таку конфронтацію витримає.

Для України подальше розкручування конфронтаційних тенденцій рівнозначне державній катастрофі.

Все-таки наші політики не розуміють, що справжнім гарантом державної незалежності є не армія і флот, не Міністерство закордонних справ і національна валюта, а сам народ держави, переконаний у перевагах незалежності, вихований у традиціях державної ідеології. Формуванням державницького суспільного світогляду у нас не займається ніхто: одним аж ніяк не потрібен такий в українського народу, час і всі душевні сили других займає боротьба за посольські вакансії, третім — ніколи, четвертим — нічим... Щодо переваг державності, то, маючи такого переконливого контрпропагандиста і розвінчувача цих переваг як нинішній Кабінет Міністрів, не слід чекати, що для нашого социуму, враховуючи реальний рівень його політичної культури, переваги незалежності довго залишатимуться очевидними.

Думаю, слід погодитися з тим, що ефектний результат референдуму випадковий. Несерйозно було б вважати, що 90 відсотків виборців України — переконані прихильники незалежності. З'явилася ця цифра внаслідок унікального збігу обставин: переляканий рішучими заходами російського керівництва по декомунізації український номенклатурний істеблішмент поспішно заангажував ідею державної незалежності і кинув на пропаганду її всі підконтрольні засоби; вперше дістали простір для фронтального пропагандистського наступу демократи; спрацював «рязанський синдром» — економічна криза в Росії створила відчутний розрив між життєвим рівнем навіть у сусідніх областях Російської Федерації і України, що в кінці і виявилось у результатах референдуму.

Розвиток конфронтаційних тенденцій і як неминучий наслідок — економічна катастрофа ліквідують різницю в життєвому рівні і створять таку соціально-політичну ситуацію, так змінять баланс політичних сил, що найоптимальнішим варіантом стануть значні територіальні втрати, найвірогіднішим — втрата державної незалежності. Продовження падіння життєвого рівня населення, люмпенізація і маргіналізація великих соціальних груп, незвичайний розмах цих процесів у Донбасі та індустріальному Придніпров'ї створять у тих регіонах ідеальну ситуацію для розгортання масової антидержавної пропаганди і відповідно політико-організаційної діяльності. Марно розраховувати, що таку діяльність вдасться припинити за допомогою адмінорганів. Слабкість державних інститутів призведе до того, що зупинити люмпена, який вийде на вулиці з гаслами «воссоединения», буде нікому.

Зрозуміло, що, маючи в можливій перспективі у взаєминах з Російською Федерацією такий варіант розгортання подій, політичний курс України повинен бути зорієнтований на максимальну підтримку позицій російської ліберальної демократії, тих груп у правлячому істеблішменті, які готові будувати відносини з колишніми «сокамерниками» по Союзу на засадах рівноправності. Чи багато їх в Росії?..

Нині ми спостерігаємо за тим, як трансформується в націонал-патріотизм російська демократія. Націонал-патріотизм у російській редакції — через об'єктивні історичні причини, особливості національного менталітету, сучасну критичну ситуацію — є не чим іншим, як імперським шовінізмом, «сном про імперію». Після розвалу «Демократичної Росії» політична база ліберальної демократії — єдиної ідейної течії, яка готова змиритись із незалежністю національних республік, — різко звузилась. Різко зменшилась кількість вагомих політичних фігур, які залишаються на цих ідейних позиціях, — С. Шахрай, Є. Гайдар, Г. Бурбуліс, Г. Старовойтова, А. Мурашов, В. Боксер, ще кілька чоловік, і все. Найважливіше для нас те, що якраз ці люди входять у найближче оточення Президента Росії, мають вирішальний вплив на формування його позицій в основних політичних проблемах.

Вважаю глибоко неправильним і навіть шкідливим судження про Єльцина як про популіста. Роль і суть лідера — різні речі. Російський социум здатний сприймати тільки харизматичного лідера, і Єльцин змушений грати такого. Але ще ні один популіст не зібрав біля себе таку хорошу команду, як Єльцин. Інтелігенція високого класу не йде до популістів. Єльцин — політик інтегральний, він не тільки зібрав навколо себе кращі уми Росії, але й серйозно рахується з ними, саме вони сьогодні формують російську політику.

І, що головне для нас, внаслідок диференціації і трансформації російської демократії, Єльцин на сьогодні з усіх російських діячів «головного калібру» — останній, хто порівняно послідовно дотримується у більшості випадків принципів ліберальної демократії, в тому числі і в міждержавних взаєминах. Всі інші — вже значно правіше: від націонал-патріота Руцького — радості і втіхи газети «Правда», до відверто червоно-коричневих.

Сьогоднішня російська адміністрація, з урахуванням соціально-політичних тенденцій в Росії, остання, яка сповідує ліберал-демократизм, остання, з якою в України можливий рівноправний діалог. Будь-яка інша адміністрація, яка реально може прийти до влади в Росії, — буде правішою, будуватиме свої відносини з Україною з позицій націонал-патріотизму.

Якщо продовжиться звуження політичної бази Президента Росії і російської ліберал-демократії в цілому, слід очікувати або сповзання самого Єльцина вправо, на позиції націонал-патріотів, або ж краху самої адміністрації Єльцина. Обидва варіанти вкрай несприятливі для України, бо означають посилення конфронтації і тиску на Україну — різниця тільки в інтенсивності і в інструментах цього тиску.

Найнерозумніше, що ми можемо робити в цій ситуації, — це підштовхувати Єльцина вправо, давати додаткові козирі націонал-патріотам, а тим більше — створювати ситуації, коли вони мають можливість списати власні провали на «происки Украины».

В інтересах України — дати Єльцину можливість зайнятися суто російськими проблемами, в інтересах України — координація дій, союз демократичних сил України з тим, що залишилося від «Дем. Росії». Падіння останнього бастіону російської демократії не піде на користь демократії українській.

І треба уважно, дуже уважно придивлятися до віцепрезидента Росії. Як лідер ВПК О. Руцькой — не О. Бакланов, не номенклатурний щур, а людина, яку поважають і військові, і промисловці; імпонує він і російській суспільній ментальності. Та й задатки вождя російського народу виявлені в нього значно яскравіше, ніж у того ж Бориса Єльцина...

Петро ЛЕЛИК.

ЗУСТРІЧ У КАБІНЕТІ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Прем'єр-міністр України Вітольд Фокін прийняв 3 березня президента групи країн — кредиторів колишнього Радянського Союзу Жана-Клода Тріше. Зустріч проходила за закритими дверима. Журналістів лише повідомили про те, що мова на ній, очевидно, піде про можливість безпосередньої участі України у світових фінансових ринках і перспективи виплати нею своєї частки зовнішнього боргу колишнього СРСР.

Після розмови, що відбулася, Вітольд Фокін не приховував глибокого задоволення підсумками переговорів. «Зустріч була надзвичайно цікавою і корисною,— сказав він кореспондентам.— Результат її надзвичайно переконливий. Ми домовились не висвітлювати зараз подробиці, оскільки необхідно знати і думку третього партнера — Росії. Але зроблене сьогодні можна назвати одним словом — перемога». Перспективи України у фінансових структурах світу хороші.

В постійних комісіях

ЗДОРОВІ ДІТИ — ОЗНАКА ДЕРЖАВНОСТІ

Можемо себе привітати — Україну зареєстровано в ООН як країну, що потребує допомоги на охорону дитинства. Правда, фінансування цієї допомоги — справа проблематична: за дитячою смертністю ми поступаємося лише країнам Африки, куди гроші виділяються в першу чергу (за статистикою, в колишньому Радянському Союзі щодня помирає 500 дітей, в Африці — понад 1300). Всесвітні організації, які займаються питаннями охорони дитинства та здоров'я, вирішили з'ясувати на місці, яким чином усе-таки можна допомогти дітям України — днями в Києві побувала їхня представницька делегація.

Гості зустрілися з членами Комісії у справах жінок, охорони сім'ї, материнства й дитинства, голова якої Георгій Ходоровський викликає у них довіру як «доктор медицини та людина здорового глузду».

Незважаючи на те що Україна є давнім членом ООН, контакти між нею і світом були дуже обмежені. Тому гостей цікавило багато питань, безпосередньо не пов'язаних з дитячими проблемами: щоб налагодити дружні зв'язки, «зайва» цікавість не зашкодить.

— Соромно побиратися такій країні, як наша, — сказав Г. Ходоровський, — але що робити? Формально ми не вважаємося слаборозвиненою країною, та фактично, либонь, перебуваємо в гіршому стані, ніж країни Африки. До всіх бід додалося ще й тяжке розлучення зі «старшим братом», який чомусь вирішив привласнити спільно нажите майно. Зовнішньоекономічний банк колишнього Союзу перейшов під юрисдикцію Росії, і «плакали» наші грошики, тобто валюта, зароблена Україною. Тим часом запасу протидіабетних засобів у нас лишилося лише на кілька днів — йдеться про життя людей, а ми повинні на колінах випрошувати в Москви наші ж гроші, щоб купити за кордоном необхідні ліки.

Між іншим, Георгій Іванович свого часу довго працював за кордоном (до речі, в тій же Африці) і також мав рахунок у цьому банку. Так що державна незалежність обійшлася йому в буквальному розумінні в добру копієчку, себто цент. Правда, гості «втішили» голову Комісії. Виявляється, ЮНІСЕФ теж був вкладником банку і тепер безуспішно розшукує свої 34 мільйони карбованців. Очевидно, «старший брат» розсердився не тільки на родичів, а й на сусідів.

На зустрічі багато говорилося про проблеми дитячого харчування. Вони в нас загострені ще більше, ніж у найвідсталіших країнах. В Україні ніколи не було індустрії дитячого харчування, такі програми тільки починають створюватися, та й то з великими труднощами. І тут дуже важливою є співпраця із Всесвітньою організацією охорони здоров'я, яку запропонували гості. Учасники зустрічі говорили й про доцільність спільної роботи над вирішенням проблеми дітей, уражених Чорнобилем й екологічними вибухами, над збереженням генофонду.

В усьому цивілізованому світі існує зверхність дитини над усіма проблемами, збереження її здоров'я і життя належить до гарантованих прав людини. Окремі країни, зокрема Бразилія, Болгарія, додали до своїх конституцій спеціальні статті, які регулюють відносини держави й дитини. Напевне, і нам час перейти від слів до діла. Бо яка ж ми держава без здорових і щасливих дітей?

Людмила КОХАНЕЦЬ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Телеграфним рядком з Полтави

БІШОФІТ ІЗ СВЕРДЛОВИН

Ропу бішофіту розпочали видобувати в об'єднанні «Полтаванафтогазгеологія» із відпрацьованих свердловин. Бішофіт — незамінний матеріал у багатьох галузях народного господарства, зокрема в електроніці, целюлозно-паперовій промисловості, надходив раніше з Північної Кореї. Полтавська сировина зекономить для України сотні мільйонів карбованців.

ЕЛІТУ — ЗА ГОТІВКУ

Завершився набір слухачів до ліцею, створеного при Полтавському культурному центрі. Це «елітарна» школа, де діти поглиблено вивчатимуть музику, мистецтвознавство, мови, етику, історію, театрознавство, теологію. Навчання — платне.

ШВАРТУЙСЬ ДО «ЛІВОГО БЕРЕГА»

Продовжують не виходити більшість газет області. Тим часом у Кременчуці з'явилося нове видання — часопис «Лівий берег». Видає його міська організація НРУ.

СМЕРТЬ ПІД ПРАПОРОМ

Під прапором Полтавського вищого військового командного училища зв'язку застрелився з автомата постовий Т. Конурбаєв. Він не залишив посмертної записки чи якогось пояснення. Військова прокуратура проводить слідство.

«ЗЛИВАЙ ВОДУ!»

Троє кочегарів Козельщинського районного Будинку культури, не одержавши вчасно зарплати, злили воду і загасили топки. Не минуло й двох днів, як адміністрація виплатила борг.

Григорій ГРИНЬ.

Актуальне інтерв'ю

ЗАПІЗНЮЮТЬСЯ НЕ ЛИШЕ ШПИГУНИ

Цю організацію нині називають по-різному. Одні — Міністерством зв'язку республіки, якого поки що офіційно немає. Інші, за звичкою,— Держкомітетом України по зв'язку, якого уже немає. Та як би там не було, люди працюють, виконують свої службові обов'язки, відповідають за одну із важливих галузей у нашому житті.

Ми бесідуємо із заступником голови комітету В. БОЯРЧУКОМ, до якого мене привели численні дзвінки і листи читачів.

— Василю Федосійовичу, з 1 березня в продаж надійшли перші українські марки, на головпоштамті Києва відбулося їх спеціальне погашення. Але багато людей, як говориться, залишилося «за бортом». Ось і Валерій Глушаков, наш читач, обурюється: де вони, марки? Ніде не може купити. Просить навести «розкладку» по областях.

— У продаж, як повідомлялося, надійшло 2,5 мільйона примірників. Київ, Дніпропетровськ, Запоріжжя, Луганськ, Харків і Полтава одержали по 72 тисячі штук. Інші області — по 36 тисяч. На всю республіку це, звичайно ж, мало. Тим більше, що кожен щасливчик купував не одну, а відразу кілька марок.

Але нехай ніхто не переживає. Якщо не підведе зарубіжна фірма, то вже в березні проведемо презентацію ще однієї ювілейної марки, присвяченої М. Лисенку. І така робота здійснюватиметься цілий рік.

У квітні плануємо випустити 86 мільйонів стандартних марок, так би мовити, для повсякденного вжитку. Їхній номінал буде різний — 50 копійок (для звичайних конвертів), 5, 10, 20 карбованців (наприклад, для бандеролі). Всього — 8 номіналів.

— Пробачте, але чому тут, під зображенням жіночої голови у вінку, стоїть підпис: «Г. Нарбут»?

— Справа в тому, що це точна копія першої марки, яку випустили в Українській Народній Республіці. Її автор — саме художник Нарбут.

— Ось лист Миколи Кабакова, оператора котельні з Нового Уренгоя Тюменської області. «Ми, українці, — пише він, — передплатили чимало газет, серед яких «Голос України», «Родослав», «Вісті з України», журнали «Україна», «Дніпро». Передплатили, до речі, з дуже великою націнкою. («Голос України», наприклад, обійшовся нам не 19 карбованців, а 29). Але жодного примірника ми ще не одержали!»

— Обіцяю розібратися. Але нехай Кабаков, у першу чергу, звернеться до тієї організації, де він оформив передплату. Саме вона має нести відповідальність за невиконання угоди, складеної з читачем за його гроші.

— І останнє. Мої «шпигуни» донесли, що вже штампуються жетони для таксофонів.

— Хоча я за телефонну мережу не відповідаю, але скажу, що ваші «шпигуни» дещо запізнилися. Жетони вже діють у Львові, Хмельницькому, Запоріжжі, Криму. Незабаром вони з'являться і в Києві.

Особисто я проти жетонів. Вони нічого не змінять. Треба запроваджувати таксофони, що працюють на магнітних карточках. Тоді відпаде хоча б така марудна операція, як щоденна інкасація, ніхто не трощитиме апарати, щоб забрати гроші чи жетони, не кидатиме до них всілякий металобрухт.

— Але стільки апаратів доведеться викинути!

— Ну, й що? Навіщо нам це ретро? Треба виходити з того, щоб Україна була не хуторянською, а високорозвинутою, цивілізованою державою.

Олександр ВИНОКУРОВ.
Київ.

А ЩО СКАЖЕ КУРОЧКА-РЯБА?

Реалії

Коли вартість дієтичних і відбірних яєць сягнула 24 карбованців за десяток, покупці жартували, що курочку-Рябу захопили важкі пологи: через те, мовляв, вона і її кладка не кожному по кишені.

Нині ж у Ряби, напевно, все гаразд. Ціни на дієтичні, відбірні, столові яйця знизились у всіх магазинах республіки. Вирішив все-таки перевірити, чи не помилився, в Укрптахопромі.

— Анітрохи, — запевняє начальник відділу переробки і реалізації продукції птахівництва І. Хлюпко. — Головне управління торгівлі спільно з об'єднанням Укрптахопрому прийняло офіційне рішення відносно зниження цін на всі категорії яєць, птицю. Здається, ми перша галузь, де про наявність ринкових відносин говорить коливання цін.

Так то воно так. Але курочці-Рябі від того не набагато легше. Адже ціни на комбікорм лишились без змін, а це означає, що рентабельність яєць і самої Ряби стрімко знижується: вже зараз птахівники вимагають дотацій на виробництво. І що скаже курочка-Ряба, якщо її раціон почне танути на очах? Чи не заспіває півнем?

Сергій ВУСАТИЙ.
Малюнок Сергія ФЕДЬКА.

Коротко

ПРЕМІЯ БЕЗ ПРЕМІЇ

Збори Сумської організації Спілки письменників України вирішили заснувати літературну премію імені видатного письменника і земляка Миколи Хвильового. Нею відзначатимуться щороку кращі твори сумських літераторів. Але цілком може статися, що лауреатам вручатимуться лише дипломи — своїх коштів організація не має. Пошуки ж спонсорів поки що не увінчалися успіхом.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Суми.

ПЕРЕДПЛАТА — БУДЕ!

До редакції зателефонував передплатник «Голосу України» і повідомив: газета ваша закривається. Принаймні таке йому сказали у 223 поштовому відділенні Києва, коли він хотів доплатити різницю між передбачуваною вартістю передплати і реальною.

Коли я звернувся до цього поштового відділення, мені, прийнявши за передплатника, запропонували повернути гроші. Як з'ясувалося, не мені одному. Досить безапеляційно, до того ж. З'ясувалася ще одна деталь: багатьом передплатникам «Голосу України» прийшли з пошти повідомлення з вимогою прийти і з'ясувати питання передплати. І запропонували цю передплату анулювати.

Кому вигідно!

Начальник пункту передплати Дарницького відділення «Союздруку» Галина Іванівна Чанова здивувалася: не може такого бути. Ми, мовляв, зацікавлені у вашій газеті, і те, що сталося, якесь прикре непорозуміння. З Київського поштамту прийшла телеграма, в якій ідеться про припинення передплати на «Голос України». Але — ТИМЧАСОВО. Поки не буде встановлено нову вартість передплати.

Ті, хто вже передплатив нашу газету, будуть її отримувати за старою ціною без будь-якої доплати і перереєстрації.

Нова ціна буде встановлена лише для тих, хто вирішить передплатити «Голос України» з 1 квітня 1992 року.

Костянтин ПАРИШКУРА.

Так і живемо

А ВОНО ЧАД...

Скоро рік мине, як постановою № 2 Мінздоров'я України заборонено житлово-громадянське будівництво в Дніпровському, Дарницькому і Ватутінському районах Києва. Причина — потреба гарантувати безпеку киянам від шкідливих виробництв об'єднання «Хімволокно». Роковина заборони, схоже, ознаменується акціями протесту «черговиків», що потрапили у становище без вини винних. Вперше про такі наміри загомоніли на Дарницькому вагоноремонтному заводі, де в черзі на житло стоїть понад 800 сімей.

До речі, переважна їх більшість вже мешкає у відомчому мікрорайоні, тож заборона Мінздоров'я у багатьох викликає здивування: невже нагорі вважають, що дихати сірчаним ангідридом у трущобах безпечніше, ніж у благоустроєних квартирах.

Тим часом, рішення Мінздоров'я привітала частина забезпеченого житлом населення.

Мовляв, на... ників вжито... них заходів... термінової... значили... «Київінвест»... цтво поліпт...

— Так у...
— запитаєте... на думку з... го державн... ної служби... ва Мухарсь... ний струс п... ція об'єдна... чиналась, о... не визначи... «Хімволокно... і структури... робничого... в'я не... питься... шення.

Залишаєт... від міськ... решт відпо... шення. Бо... чаним ангі... житло — т...

Що почім!

РОБІН Г... ЖИВЕ НЕ ...

Держстрахівську традицію добровільно-примусового страхування підхоплено на київському речовому ринку, що біля Республіканського стадіону. Робиться це так. Кремезні хлопці відводять убік продавця: «Страхуватися будеш?» Значить, треба віддати певну суму або частину товару. Недавно один чоловік не захотів «страхуватися». А продавав він королівської краси шубу, схожу на сплячу лисицю. Шубу вихопили з його рук і рвонули до виходу, гукнувши контролерам: «За нами женуться, затримайте!» І сіли в машину, що чекала біля виходу.

Цих ст... назвати р... шість про... звича... не ф... сило шука... ла заробі... спекуляці... дуть торгу... ни наймай... один з т... своїм аг... три тисяч... і забезп... «страхува...

В'ячес...
Київ.

МІЛІЦІЯ СПІЙМАЛА МІЛ...

На далекій фермі у селі Смош Прилуцького району вночі було вкрадено двоє 160-кілограмових телят. Крадіями виявилися непрофесіонали — працівники міліції В. Стенко-...

Оказії

...вий та В. ...шили на ...ваний м... сліди від...

Черніг...

В МЗС УКР...

У Міністерстві закордонних справ України кореспондента УКРІНФОРМ повідомили про зміни, які стосуються порядку прибуття іноземних громадян в Україну з держав з візовим режимом в'їзду. Вони запроваджуються з метою сприяння розвитку зовнішньоекономічного, культурного та гуманітарного співробітництва нашої країни з зарубіжними державами та спрощення існуючого нині порядку оформлення в'їзду до неї іноземних громадян і скорочення строку розгляду документів. Для цього запроваджується оформлення в'їзних-виїзних віз безпосередньо на державному кордоні України: в аеропортах Києва (Бориспіль), Львова, Сімферополя, Одеси та на міжнародних пунктах пропуску «Шегині», «Мостиська», «Ужгород», «Чоп», «Порубне», «Вадул-Сірет», «Ялта», а також в порту

Одеса, д... щойно ст... во МЗС... з 1 бере... на отрим... вання в... 30 діб, ... поїздки т... ного гро... ня. Варті... 54 долар...

У зв'яз... оформля... резня пр... країн, ва... ми. Всі р... земними... разові ві... оформле... управлін... представ... Одесі.

Диплом... установ... Україні... офіційн...

ерв'ю

ОТЬСЯ ШПИГУНИ

ванців, а 29). **Але жодного примірника ми ще не одержали!»**

— Обіцяю розібратися. Але нехай Кабаков, у першу чергу, звернеться до тієї організації, де він оформив передплату. Саме вона має нести відповідальність за невиконання угоди, складеної з читачем за його гроші.

— **І останнє. Мої «шпигуни» донесли, що вже штампуються жетони для таксофонів.**

— Хоча я за телефонну мережу не відповідаю, але скажу, що ваші «шпигуни» дещо запізнилися. Жетони вже діють у Львові, Хмельницькому, Запоріжжі, Криму. Незабаром вони з'являться і в Києві.

Особисто я проти жетонів. Вони нічого не змінять. Треба запроваджувати таксофони, що працюють на магнітних карточках. Тоді відпаде хоча б така марудна операція, як щоденна інкасація, ніхто не трощитиме апарати, щоб забрати гроші чи жетони, не кидатиме до них всілякий металобрухт.

— **Але стільки апаратів доведеться викинути!**

— Ну, й що? Навіщо нам це ретро? Треба виходити з того, щоб Україна була не хуторянською, а високорозвинутою, цивілізованою державою.

Олександр ВИНОКУРОВ.
Київ.

РОЧКА-РЯБА?

зараз птахівники вимагають дотацій на виробництво. І що скаже курочка-Ряба, якщо її раціон почне танути на очах? Чи не заспіває півнем?

Сергій ВУСАТИЙ.
Малюнок Сергія ФЕДЬКА.

А — БУДЕ!

шла телеграма, в якій ідеться про припинення передплати на «Голос України». Але — ТИМЧАСОВО. Поки не буде встановлено нову вартість передплати.

Ті, хто вже передплатив нашу газету, будуть її отримувати за старою ціною без будь-якої доплати і перереєстрації.

Нова ціна буде встановлена лише для тих, хто вирішить передплатити «Голос України» з 1 квітня 1992 року.

Костянтин ПАРИШКУРА.

Так і живемо

А ВОНО ЧАДИТЬ

Скоро рік мине, як постановою № 2 Міназдоров'я України заборонено житлово-громадянське будівництво в Дніпровському, Дарницькому і Ватутінському районах Києва. Причина — потреба гарантувати безпеку киянам від шкідливих виробництв об'єднання «Хімволокно». Роковина заборони, схоже, ознаменується акціями протесту «черговиків», що потрапили у становище без вини винних. Вперше про такі наміри загомоніли на Дарницькому вагоноремонтному заводі, де в черзі на житло стоїть понад 800 сімей. До речі, переважна їх більшість вже мешкає у відомчому мікрорайоні, тож заборона Мінздоров'я у багатьох викликає здивування: невже нагорі вважають, що дихати сірчаним ангідридом у трущобах безпечніше, ніж у благоустроєних квартирах.

Тим часом, рішення Мінздоров'я привітала частина забезпеченого житлом населення. Мовляв, нарешті щодо отруйників вжито справді радикальних заходів. Почали вимагати термінової реконструкції. Визначили генпідрядника — «Київінвест». Закрили виробництво поліетиленової плівки...

— Так у чім, власне, справа? — запитаєте ви. А в тому, що на думку заступника головного державного лікаря санітарної служби України Мирослава Мухарського, це все звичайний струс повітря. Реконструкція об'єднання ще не розпочиналась, оскільки «Київінвест» не визначився з субсидіями, а «Хімволокно» — з термінами і структурними змінами виробничого процесу. Мінздоров'я не [illegible]є гарантій [illegible]че квапитьс[illegible] [illegible]міняти п[illegible]яте рішення.

Залишається одне: вимагати від міськвиконкому врешті-решт відповідати за власні рішення. Бо курилка чадить сірчаним ангідридом, а будувати житло — треба!

Сергій ВЛАД.

Що почім!

РОБІН Г[illegible]Д ЖИВЕ НЕ ТУТ

Держстрахівську традицію добровільно-примусового страхування підхоплено на київському речовому ринку, що біля Республіканського стадіону. Робиться це так. Кремезні хлопці відводять убік продавця: «Страхуватися будеш?» Значить, треба віддати певну суму або частину товару. Недавно один чоловік не захотів «страхуватися». А продавав він королівської краси шубу, схожу на сплячу лисицю. Шубу вихопили з його рук і рвонули до виходу, гукнувши контролерам: «За нами женуться, затримайте!» І сіли в машину, що чекала біля виходу.

Цих страхувальників важко назвати робін гудами, бо більшість [illegible]продавців на [illegible]инку — звича[illegible] трударі, [illegible] скрутне фі[illegible]сове стано[illegible]це змусило шукати додаткові джерела заробітку. Справжні акули спекуляції ніколи самі не підуть торгувати. Для цього вони наймають людей. Кажуть, один з таких босів платить своїм агентам-продавцям по три тисячі купонів на місяць. І забезпечує охорону від «страхування».

В'ячеслав ЯКУБЕНКО.
Київ.

Оказії

МІЛІЦІЯ СПІЙМАЛА МІЛІЦІЮ

На далекій фермі у селі Смош Прилуцького району вночі було вкрадено двоє 160-кілограмових телят. Крадіями виявилися непрофесіонали — працівники міліції В. Стенковий та В. Тищенко, які залишили на місці злочину відірваний міліцейський гудзик, сліди від автомашини...

Сергій ПАВЛОВ.
Чернігів.

В МЗС УКРАЇНИ

У Міністерстві закордонних справ України кореспондента УКРІНФОРМ повідомили про зміни, які стосуються порядку прибуття іноземних громадян в Україну з держав з візовим режимом в'їзду. Вони запроваджуються з метою сприяння розвитку зовнішньоекономічного, культурного та гуманітарного співробітництва нашої країни з зарубіжними державами та спрощення існуючого нині порядку оформлення в'їзду до неї іноземних громадян і скорочення строку розгляду документів. Для цього запроваджується оформлення в'їзних-виїзних віз безпосередньо на державному кордоні України: в аеропортах Києва (Бориспіль), Львова, Сімферополя, Одеси та на міжнародних пунктах пропуску «Шегині», «Мостиська», «Ужгород», «Чоп», «Порубне», «Вадул-Сірет», «Ялта», а також в порту Одеса, де візи оформлятиме щойно створене представництво МЗС України. Починаючи з 1 березня, на кордоні можна отримати візу для перебування в Україні строком до 30 діб, незалежно від мети поїздки та наявності в іноземного громадянина запрошення. Вартість такої послуги — 54 долари США.

У зв'язку з цим візи, що оформлятимуться після 10 березня представництвами інших країн, вважатимуться недійсними. Всі раніше оформлені іноземними громадянами багаторазові візи мають бути переоформлені в консульському управлінні МЗС України або в представництві МЗС України в Одесі.

Дипломатичні та консульські установи зарубіжних держав в Україні повідомлені про це офіційними каналами.

Експрес-новини

Після обстеження в московській клініці колишній керівник НДР Хонеккер повернувся до чилійського посольства в Москві з діагнозом загального атеросклерозу. Втім, стан його здоров'я задовільний. Міністр закордонних справ Чілі Сільва Сімма заявив, що Хонеккер не страждає ні раком, ні якоюнебудь іншою смертельною хворобою.

* * *

Палестинська делегація на переговорах з врегулювання конфлікту на Близькому Сході запропонувала провести вибори органів самоврядування на окупованих Ізраїлем територіях. Представник палестинців заявив, що вибори мають відбутися до 29 вересня на всіх окупованих територіях та Східному Єрусалимі. Цю пропозицію висунули на четвертому раунді близькосхідних мирних переговорів. Учора відбулися підсумкові зустрічі делегацій.

* * *

Як повідомив представник Білого дому Фітцуотер, Президент Буш висловився за підтримку Сполученими Штатами Болгарії, яка стоїть на шляху важких економічних та політичних реформ. Буш заявив про це під час зустрічі з Прем'єр-міністром Болгарії Димитровим. За словами Фітцуотера, Президент США високо оцінив досягнення Болгарії на шляху до демократії та дотримання прав людини.

* * *

У результаті вибуху метану в шахті на північному сході Туреччини загинули 50 чоловік та двісті залишилися заваленими під землею.

* * *

Триває зустріч між представниками Північної та Південної Кореї для розв'язання розбіжностей в питанні створення комісій, які мають спостерігати ядерні об'єкти. Це четверта зустріч від часу підписання 19 лютого угоди про створення без'ядерної зони. Південна Корея знову висунула вимогу щодо узгодження графіка та порядку проведення взаємних інспекцій ядерних об'єктів, які викликають підозру. Північна Корея заперечує, що на її території створюється ядерна зброя.

* * *

Учора Президент Боснії і Герцеговини мусульманин Ізетбегович та лідер сербів Караджич закликали населення до спокою після початку маршу сербів до столиці Боснії Сараєво. Мусульмани вийшли на вулиці після того, як почули, що озброєні серби направляються до міста. Барикади, які були прибрані, знову почали з'являтися на вулицях Сараєво. Ізетбегович, закликавши до спокою, підтвердив, що серби йдуть до столиці. Лідер сербів, у свою чергу, закликав мусульман і сербів до стриманості.

Лист з Великобританії

ДОБРА ВІСТЬ

До редакції «Голосу України» надійшов ли[...]
раїнців у Великобританії, в якому повідомляєть[...]
січня в Лондоні було створено першу офіційну [...]
їнську парламентарну групу (БУПГ), яку очолив [...]
парламенту Джон Уілкінсон.

Британсько-Українську парламентарну групу ст[...]
тійній основі з метою встановити міжпарламен[...]
Верховною Радою України для кращого ознай[...]
лемами молодої Української держави.

Група також сподівається підтримувати інтер[...]
тільки в Сполученому Королівстві, а й на мі[...]
ментській арені, де британські парламентарії ма[...]
ний досвід роботи. Таке співробітництво, напе[...]
ме Україні налагоджувати дружні відносини й [...]

Мінськ

МОГИЛЬОВСЬКИЙ ВАРІАНТ РИНКУ

У Могильовському аеропорту не дозволили виліт лайнера, який виконував рейс у південному напрямку. Як виявилося, небезпідставно. Замість пасажирів у салоні літака знаходилося 30 телевізорів, тонна ковровита. Ліцензії на вивіз товару у його нових господарів, як водиться, не знайшлося. Таку багату покупку через одне місцеве МП здійснило торговельне підприємство з Вірменії.

Віктор ХОРОШКО.

Власкори

Бішкек

ГАНГС[...] ФІЛАН[...]

Перший бл[...]
милосердя і з[...]
дей, тимчасо[...]
від суспільст[...]
республіканськ[...]
Киргизстану. [...]
ініціативи са[...]
що перебуваю[...]
ні. Щоб не д[...]
ції «паханами[...]
ді, вирішено [...]

Передано в номер

ДУБОССАРСЬ[...] «КАРАБА[...]

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Лікарню знайшли швидко, завдяки нашим проводирям. По дорозі бачили людей, які поспішали на роботу. Головний лікар дубоссарської лікарні Олександр Танасьєв, незважаючи на втому після багатьох операцій, поставився до нас уважно.

— Глядєлов? Не хвилюйтесь, із ним усе гаразд. На щастя, куля не зачепила гомілкової кістки. А загалом у нас велика біда — 10 убитих після вчорашніх боїв. Ми, як це не сумно, звикли до крові.

У палаті разом із Сашком Глядєловим під капельницями лежали гвардієць Віталій Н. і орендар з Харківщини Ігор П. Одна з медсестер розповіла, що хлопець із Харківщини приїхав до брата, щоб працювати на землі. Не дали. Куля серйозно ушкодила ногу. Віталій Н. додав: «Ми поклялися не здаватися живими змопівцям із Кишинева. Я розумію, що коли вони вдеруться до лікарні, то нам пощади не буде, тому й прошу своїх хлопців принести автомата».

Це при тому, що всі коридори блоковані автоматниками з придністровської республіканської гвардії. Сашка нам віддають, кілька разів перевіривши документи, бо перед цим із лікарні було викрадено людину.

Короткі проводи — і ми вже в машині. Сашко розповідає:

— На території військової частини засіли молдовські змопівці, донські козаки разом із республіканськими гвардійцями були змушені брати її штурмом. І в цей час біля паркану в мене влучила куля. Потім мене підібрав автобус, який евакуй[...]
дружин війсь[...]
він був по-ба[...]
стріляний, п[...]
одного чолові[...]
но.

Як свідчить [...]
карні, Глядєло[...]
фотографувати[...]

До нашого [...]
дило багато [...]
прощатися. М[...]
чули: «Хай не[...]
ді Україна».

А прокурор[...]
прокуратури [...]
кий ніби підві[...]

— Сьогодні[...]
ся після вчор[...]
боку Кишинев[...]
ві сили, приго[...]
го стрибка [...]
ЗМОП. Нас [...]
мати, щоб вз[...]
мунських пре[...]
рах. Але ж [...]
рендум, і на[...]
слово. Тому я[...]
порушують п[...]
не пристаємо[...]
сторін, але к[...]
дітей і жінок,[...]
ламентера із [...]
у нас немає і[...]

Вважаємо, [...]
Єльцину і Ле[...]
подумати спіл[...]
пожежу біля [...]
держав. Хоча[...]
не лише укра[...]
й представни[...]
нальностей. П[...]
боссарській м[...]
прапори. А [...]
нею сходятьс[...]
протест, збир[...]
вання для ва[...]

Віктор[...]
Іван БЕ[...]
спеціальні [...]
ти «Голосу[...]

ГОЛОС України

Експрес-новини

Після обстеження в московській клініці колишній керівник НДР Хонеккер повернувся до чилійського посольства в Москві з діагнозом загального атеросклерозу. Втім, стан його здоров'я задовільний. Міністр закордонних справ Чилі Сільва Сімма заявив, що Хонеккер не страждає ні раком, ні якоюнебудь іншою смертельною хворобою.

• • •

Палестинська делегація на переговорах з врегулювання конфлікту на Близькому Сході запропонувала провести вибори органів самоврядування на окупованих Ізраїлем територіях. Представник палестинців заявив, що вибори мають відбутися до 29 вересня на всіх окупованих територіях та Східному Єрусалимі. Цю пропозицію висунули на четвертому раунді близькосхідних мирних переговорів. Учора відбулися підсумкові зустрічі делегацій.

• • •

Як повідомив представник Білого дому Фітцуотер, Президент Буш висловився за підтримку Сполученими Штатами Болгарії, яка стоїть на шляху важких економічних та політичних реформ. Буш заявив про це під час зустрічі з Прем'єр-міністром Болгарії Димитровим. За словами Фітцуотера, Президент США високо оцінив досягнення Болгарії на шляху до демократії та дотримання прав людини.

• • •

У результаті вибуху метану в шахті на північному сході Туреччини загинули 50 чоловік та двісті залишилися заваленими під землею.

• • •

Триває зустріч між представниками Північної та Південної Кореї для розв'язання розбіжностей в питанні створення комісій, які мають спостерігати ядерні об'єкти. Це четверта зустріч від часу підписання 19 лютого угоди про створення без'ядерної зони. Південна Корея знову висунула вимогу щодо узгодження графіка та порядку проведення взаємних інспекцій ядерних об'єктів, які викликають підозру. Північна Корея заперечує, що на її території створюється ядерна зброя.

• • •

Учора Президент Боснії і Герцеговини мусульманин Ізетбегович та лідер сербів Караджич закликали населення до спокою після початку маршу сербів до столиці Боснії Сараєво. Мусульмани вийшли на вулиці після того, як почули, що озброєні серби направляються до міста. Барикади, які були прибрані, знову почали з'являтися на вулицях Сараєво. Ізетбегович, закликавши до спокою, підтвердив, що серби йдуть до столиці. Лідер сербів, у свою чергу, закликав мусульман і сербів до стриманості.

Лист з Великобританії

СОЮЗ УКРАЇНЦІВ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ
Спілка з обмеженою порукою
The Association of Ukrainians in Great Britain, Ltd

ДОБРА ВІСТЬ З БРИТАНСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ

До редакції «Голосу України» надійшов лист від Союзу українців у Великобританії, в якому повідомляється, що наприкінці січня в Лондоні було створено першу офіційну Британсько-Українську парламентарну групу (БУПГ), яку очолив член британського парламенту Джон Уілкінсон.

Британсько-Українську парламентарну групу створено на міжпартійній основі з метою встановити міжпарламентський зв'язок з Верховною Радою України для кращого ознайомлення з проблемами молодої Української держави.

Група також сподівається підтримувати інтереси України не тільки в Сполученому Королівстві, а й на міжнародній парламентській арені, де британські парламентарі мають вплив і значний досвід роботи. Таке співробітництво, напевне, допомагатиме Україні налагоджувати дружні відносини й ділові зв'язки.

На установчих зборах БУПГ виступив голова Союзу українців у Великобританії Любомир Мазур. Він заявив, що українці, які живуть у Сполученому Королівстві, завжди будуть горді з того, що британські парламентарі першими в Європі вирішили так швидко встановити офіційний міжпарламентський зв'язок з Україною.

Голова Союзу наголосив на тому, що створення БУПГ у річницю прийняття історичних актів проголошення незалежності України та злуки українських земель від 22 січня 1918 року вважатиметься українцями Великобританії як особливо пам'ятний спосіб відзначення цієї дати представниками британського парламенту.

Мінськ

МОГИЛЬОВСЬКИЙ ВАРІАНТ РИНКУ

У Могильовському аеропорту не дозволили виліт лайнера, який виконував рейс у південному напрямку. Як виявилося, небезпідставно. Замість пасажирів у салоні літака знаходилося 30 телевізорів, тонна ковровита. Ліцензії на вивіз товару у його нових господарів, як водиться, не знайшлося. Таку багату покупку через одне місцеве МП здійснило торговельне підприємство з Вірменії.

Віктор ХОРОШКО.

Власкори повідомляють

Бішкек

ГАНГСТЕРИ ТА ФІЛАНТРОПИ

Перший благодійний фонд милосердя і здоров'я для людей, тимчасово ізольованих від суспільства, створений у республіканській лікарні МВС Киргизстану. Його відкрито з ініціативи самих засуджених, що перебувають тут на лікуванні. Щоб не допустити узурпації «паханами» влади у фонді, вирішено надавати матеріальну підтримку насамперед тим, хто звільняється, а також інвалідам і престарілим, які відбувають строк. Перші внески на рахунок фонду зробили місцеві підприємці.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Москва

КРОВ — НЕ ВІСКІ

Перед важким питанням стоять московські лікарі. Чисельність хворих у цей буремний час не зменшується. А ось з їх лікуванням... Ні, не за дефіцит імпортного медичного обладнання йдеться. Гостро не вистачає донорської крові, чого у попередні часи не спостерігалося.

Втім, іншого чекати і не випадає. За 100 мілілітрів крові донорові нині належить скромний обід у межах 30 карбованців. А літр донорської крові оцінюється у 650 цілкових. Літр!

— Це,— зітхають лікарі, — дешевше, аніж пляшка імпортного спиртного у комерційних кіосках.

Володимир БАБЕНКО.

Передано в номер

ДУБОССАРСЬКИЙ «КАРАБАХ»

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Лікарню знайшли швидко, завдяки нашим проводирям. По дорозі бачили людей, які поспішали на роботу. Головний лікар дубоссарської лікарні Олександр Танасьєв, незважаючи на втому після багатьох операцій, поставився до нас уважно.

— Глядєлов? Не хвилюйтесь, із ним усе гаразд. На щастя, куля не зачепила гомілкової кістки. А загалом у нас велика біда — 10 убитих після вчорашніх боїв. Ми, як це не сумно, звикли до крові.

У палаті разом із Сашком Глядєловим під капельницями лежали гвардієць Віталій Н. і орендар з Харківщини Ігор П. Одна з медсестер розповіла, що хлопець із Харківщини приїхав до брата, щоб працювати на землі. Не дали. Куля серйозно ушкодила ногу. Віталій Н. додав: «Ми поклялися не здаватися живими змопівцям із Кишинева. Я розумію, що коли вони вдеруться до лікарні, то нам пощади не буде, тому й прошу своїх хлопців принести автомата».

Це при тому, що всі коридори блоковані автоматниками з придністровської республіканської гвардії. Сашка нам віддають, кілька разів перевіривши документи, бо перед цим із лікарні було викрадено людину.

Короткі проводи — і ми вже в машині. Сашко розповідає:

— На території військової частини засіли молдовські змопівці, донські козаки разом із республіканськими гвардійцями були змушені брати її штурмом. І в цей час біля паркану в мене влучила куля. Потім мене підібрав автобус, який евакуйовував дітей та дружин військових. На шляху він був по-бандитському обстріляний, повибивали вікна, одного чоловіка було поранено.

Як свідчить медперсонал лікарні, Глядєлов продовжував фотографувати аж до операції.

До нашого автомобіля підходило багато людей, щоб попрощатися. Ми не раз і не два чули: «Хай не кидає нас у біді Україна».

А прокурор дубоссарської прокуратури Анатолій Горецький ніби підвів риску:

— Сьогодні поки що затишшя після вчорашніх боїв. Та з боку Кишинева прибувають нові сили, приготувався до нового стрибка на Дубоссари ЗМОП. Нас намагаються зламати, щоб взяти участь у румунських президентських виборах. Але ж у нас був референдум, і народ мовив своє слово. Тому я вважаю, що тут порушують права людини, ми не пристаємо до жодної із сторін, але коли стріляють в дітей і жінок, в генерала-парламентера із військ СНД, то у нас немає іншого виходу...

Вважаємо, що час Борисові Єльцину і Леонідові Кравчуку подумати спільно, як погасити пожежу біля кордонів їхніх держав. Хоча тут потерпають не лише українці та росіяни, а й представники інших національностей. Поки що на Дубоссарській міськраді траурні прапори. А на площі перед нею сходяться люди на мітинг-протест, збирають пожертвування для важкопоранених.

Віктор КОСАРЧУК, Іван БЕЗСМЕРТНИЙ, спеціальні кореспонденти «Голосу України».

МКМ Телеком Telekom **Бізнес-контакт**

ЗВ'ЯЗОК ТУРБУЄ НАС І НЕ ТІЛЬКИ...

—Наш девіз—це довгострокове співробітництво і довгострокові інвестиції, — заявив Детлер Х. Х. Шторк — генеральний директор німецько - українсько - російського спільного підприємства в інтерв'ю нашому кореспондентові. Презентація МКМ (Мюнхен—Київ—Москва) — Телеком відбулася нещодавно в столиці України. СП має багатопланову спеціалізацію у сфері зв'язку. Зокрема, у співробітництві з Міністерством зв'язку України воно налагоджуватиме сучасні системи телекомунікацій, вводитиме їх в дію та допомагатиме в їх обслуговуванні. Підприємство знаходиться у місті Вишгороді.

«Україна — це велика держава, яка має прекрасних фахівців у галузі зв'язку, — зазначив пан Шторк. — А створення телефонної мережі — довгострокова програма, і ми готові до довгострокового партнерства у цій галузі. Нам приємно тут працювати, — підкреслив він,— оскільки ми, на відміну від деяких інших країн, відчуваємо обов'язковість у виконанні договорів.

Втім, деякий ризик тут є. Наш внесок у програму розвитку телекомунікацій в Україні становить 50 мільйонів марок. І ми не маємо ще жодного підписаного домовлення, за винятком угоди на будівництво міжнародних станцій. Проте я впевнений, що ваше міністерство «не залишить нас без роботи»,—зазначив пан Шторк.— Адже ми звикли співробітничати як приватна компанія у різних країнах з держструктурами, які, і це цілком нормально, контролюють і пошту, і телекомунікації—увесь зв'язок, у той час як постачальником устаткування можуть бути приватні фірми.

І вже сьогодні ми маємо конкуренцію на вашому ринкові в особах всесвітньовідомої американської фірми АТТ та голландської фірми ПТТ-Телеграф. Та ми не боїмося такої конкуренції, оскільки віримо у свою техніку й технологію, попит на які існує у 95 країнах світу».

Будемо сподіватися, що ми найближчим часом вийдемо на світовий рівень у галузі зв'язку. Але хотілося б це бачити, а головне — чути, якомога скоріше.

Артем ПРОХОРЕНКО.

КРАСНІ ЦІНИ

на техніку, пальне, міндобрива можуть стати причиною «економічної війни» між головами колгоспів і урядом

Вітольда Фокіна

Як повідомив начальник управління Мінстату України Олександр Шевчук, оптові ціни на промислову продукцію, яка споживалась селом, зросли майже в 11 разів. За даними вибіркового обстеження в Дніпропетровській, Запорізькій, Львівській, Полтавській та Чернігівській областях у січні 1992 року по відношенню до 1991 року договірні ціни реалізації продукції заготівельним організаціям зросли за продаж великої рогатої худоби — в 5,7 раза, свиней — в 6,1, молока — в 7,6 раза. Додам, що за цей же час ціна на пальне виросла у 32 рази, на міндобрива — майже у 13 разів, на трактори і сільськогосподарські машини — у 12 разів. Звичайно, що за таких ножиць цін дорога одна — в банкрутство. Тому на селянських зборах різного рівня писалися і пишуться звернення до «вождів» України. Суть їх така — зробити рівноправними ціни на аграрну і промислову продукцію. Ця ж думка була головною у виступах голів колгоспів на зустрічі з Президентом. Тоді ж консервативна частина аграрників атакувала Леоніда Кравчука. Формальним приводом для «комуністичного наступу» на Президента послужило його інтерв'ю газеті «Правда». Там критикувалася сільська бюрократія.

Тепер, як на мене, ми стоїмо на порозі другого серйозного випробування як для Президента, так і для уряду. Наші власні кореспонденти повідомили із Дніпропетровщини і Волині про обласні збори голів колгоспів. Скажімо, волиняни поставили ультиматум — без зміни цін з 10 березня не постачатимуть продукцію містам. Дніпропетровці поки що від цього утримались. Проте розглядали вимогу залишити село поза ринком ще на три-п'ять років. Втім, про це ви прочитаєте в деталях на шпальтах нашої газети. Я ж бачу тут дві принципові речі.

З одного боку, уряд не залишив регульованими ціни на продукцію заводів-монополістів, котрі випускають для села трактори, сільськогосподарські машини, міндобрива... І

Прогноз

техніка стала розкішшю. А з іншого?

— Наше м'ясо зовсім не таке дороге, як продається у місті, — розповідає одеський фермер Володимир Нігрей. — «Накрутка» починається з бойні і закінчується магазином.

Але найстрашніше в іншому — ми безнадійно відстаємо з аграрною реформою. Посівна знову у нас буде колгоспно-радгоспною. Вони (окрім небагатьох «маяків») нездатні за ринкових умов не лише нагодувати місто, а й дати людське життя селянам. Ось як про це пише Григорій Маслов, голова сільради з Херсонщини: «Наш колгосп не пасе задніх. Але близько той час, коли наступить крах. Бачу це по ставленню людей до роботи. Всі ті колективні підряди, оренди були ефективними лише на папері».

Страшний вирок колгоспно-радгоспній системі винесли побратими-фронтовики з Полтавщини Антон Скорик і Олексій Бобрун: «У нас в Кобеляцькому районі 36 колгоспів і радгоспів. Зайдіть в місті Кобеляки в магазин під красивою назвою «Дари природи». Тут ви переконаєтесь: наближаються до апокаліпсису 36 колгоспів. Боже мій, в цьому магазині немає дарів природи: ні капустини, ні цибулини, ні картоплини... Від побаченого мурашки йдуть по тілу і волосся стає дибом. Ось до чого довели перспективні колгоспи і радгоспи. Ми із 45-річним стажем колгоспного рабства бачимо вихід у радикальній земельній реформі».

Але і це тільки ягідки. За даними Мінстату, поголів'я великої рогатої худоби (порівняно з 1991 роком) зменшилося на 903 тисячі голів, в тому числі корів — на 120 тисяч, поголів'я свиней — на 1,7 мільйона, овець і кіз — на 584 тисячі голів. Якщо і далі такими темпами зменшуватиметься поголів'я, то ми, нині сущі, вчинимо великий гріх перед нашими дітьми. Але що до цього колгоспам?! Голови багатьох збанкрутілих господарств навіть не змогли толком обміняти булаву на власність. Цебто на базі колгоспу створити асоціацію кооперативів чи акціонерне товариство, прибравши до рук контрольний пакет акцій. Натомість намагаються за будь-яку ціну втримати блага влади. Тому, як на мене, ціни і податки для села (їх треба безперечно переглянути) всього лише привід, аби порятувати самих себе. Наївно вважати, що голодне, з тисячами безробітних місто віддасть борги. Це гасло з арсеналу вчорашніх комуністів, які все ще мають велику владу над селом. Відразу після провалу серпневого заколоту у Москві в Україні багато секретарів обкомів і райкомів «перехрестились» на аграрників. Ось що, скажімо, пише про це кандидат сільськогосподарських наук із Смілянського району Черкащини Ангеліна Усікова: «Наше районне управління сільського господарства очолює колишній перший секретар райкому КПУ Ю. Мановічко, а обласне управління — колишній перший секретар обкому О. Ружицький».

Я маю безліч таких фактів, аби назвати верхівку аграрного апарату «троянським конем» незалежності. Наведу лише один — із Магдалинівського району Дніпропетровщини. Колишній перший секретар райкому КПУ Клешня — людина амбітна і груба — під час заколоту погрожував розстрілом начальнику зв'язку району. Тепер же він керує селом. Ясно, що він і йому подібні не зупиняться навіть перед тим, аби під час посівної розмовляти з урядом і Президентом мовою ультиматумів. Хоча можна було б піти й іншим шляхом. Приміром, підтримати житомирян у бойкоті купівлі дорогої техніки і водночас вимагати від уряду радикалізації аграрної реформи. І, зокрема, земельної. Можна було б! Якби не бажання будь-що втриматися на плаву, ввійти в ринок так, ніби в п'ятирічку. Їм не зрозуміти, що воріття назад в одному окремо взятому районі немає.

Віктор КОСАРЧУК,
завідувач аграрним відділом «Голосу України».

Підготовка до сівби в колгоспі імені Кірова Рокитнянського району Київської області. **Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.**

Посівна-92

ВЕСНА ДЛЯ КОЛГОСПІВ...

Слабкі сходи на 122 тисячах гектарів Херсонщини. 90 тисяч доведеться колгоспам і радгоспам області досівати, бо зробити це восени не встигли.

Розповідає заступник начальника обласного управління сільського господарства Микола Котляр:

— Нині готуємо насіння зернових для висіву, вносимо на озимину азотну поживу, знищуємо гризунів. Думаю, за чотири-п'ять днів весняну сівбу зможемо завершити.

— Миколо Михайловичу, нині на всіх рівнях лунає невдоволення керівників державних сільгосппідприємств ситуацією, що складається в економіці аграрного сектора. Кажуть, техніка, добрива подорожчали...

— Поки що в області вистачить тракторів, сівалок, добрив, щоб організовано провести весняну кампанію, хоча, звичайно, треба турбуватися про перспективу.

...І ДЛЯ ФЕРМЕРІВ

— Прогнози показують, що на Херсонщині у найближчі рік-два буде 400—500 фермерських господарств, — сказав начальник відділу соціального розвитку села управління сільського господарства Анатолій Козарчук. — Але вже тепер треба забезпечити насінням, технікою тих 120 фермерів, які вперше засіють ниву.

Вони подали замовлення на насіння озимого і ярого ячменю, кукурудзи, гречки, соняшнику, кавунів, динь, саджанців винограду тощо. Ось, приміром, фермер з Цюрупинського району А. Кучин просить аж 5 тонн озимого ячменю. Інші бажають придбати по кілька тракторів, вантажних автомобілів, різний інвентар. Попит постараємося задовольнити. Хоча зробити це непросто. Деякі фермери злякалися шалених цін на техніку. Один з них підрахував, що для забезпечення роботи «дощувалки» йому знадобиться не менше 30 тонн пального — от і змінив плани, зменшив апетит. Вихід із скрутного становища бачу такий: нехай об'єднуються представники нового укладу між собою, гуртом зможуть вистояти і раціональніше витрачатимуть кошти.

На жаль, в області існує паралельно ніби дві асоціації фермерів. Причому одна тяжіє до радикального політичного крила. Миритися між собою вони не хочуть. Але ж доведеться.

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Херсонська область.

Точка зору

«НЕ ВИПРАВДОВУЮСЬ»

Ще раз про нагальні проблеми землеробства

За останні роки (після того, як автор цих рядків опинився на пенсії) в різних виданнях вийшли статті, в яких повторюються звинувачення на мою адресу у волюнтаризмі, недопустимих методах впровадження плоскорізного обробітку грунту, ігноруванні науки. Плоскоріз та інші знаряддя безплужного обробітку грунту впроваджувалися в області за моєю ініціативою, але виключно методами обміну досвідом і переконання. Перші роки освоєння нової технології більшість учених, спеціалістів, керівників господарств і обласної ланки не вірили в корисність безвідвалки.

У практичній роботі, а також у книгах, газетних і журнальних публікаціях я постійно доводив, що плоскоріз кращий від плуга, але не примушував, а просив усіх своїх опонентів користуватись плугами, якщо не вміють або не хочуть обробляти свої поля плоскорізом. За роки впровадження нової технології в Полтавській області ні на кого з тих, хто не сприймав моїх переконань, не було накладено ніякого стягнення.

Кандидат сільськогосподарських наук Станіслав Лихо та інші автори, які критикують мене в різних газетах і журналах, доводять, що запропонована технологія викликає значне збільшення кількості бур'янів, а тому, як вони вважають, і багатократне внесення гербіцидів і пестицидів.

За моєю рекомендацією вже 16 років не орють плугами в колгоспі імені Орджонікідзе Шишацького району, а останні 12 років повністю відмовились від гербіцидів і пестицидів. Як наслідок цього — господарство має найвищі врожаї і найчистіші поля в області.

Несправедливі звинувачення на мою адресу не змінили моєї позиції. Тому і зараз вважаю: якби колишнє Політбюро компартії України і вчені республіки не проігнорували досвід полтавців, а ще в 70-ті роки вжили рішучих заходів для пропаганди і впровадження обробітку грунту і загальмували бездумну урбанізацію, то Україна щорічно виробляла б хліба на 10 мільйонів тонн більше. У праці «Слухайте: стогне земля!» («Радуга», 1991, № 1) я наводив приклад, як у лютому 1986 року брав мене в роботу другий секретар ЦК Титаренко. Тепер роль критиканів взяли на себе деякі вчені і працівники преси. Під натиском критики безвідвалки навіть дехто з полтавських агрономів не вистояв, в останні роки став орати собі на біду.

Тільки сліпі й безвідповідальні люди не бачать і не усвідомлюють істину, здобуту всім попереднім гірким досвідом, що шаблонне масове застосування плуга продовжує нещадно руйнувати нові й нові мільйони гектарів орних земель, безповоротно знищувати родючість грунту, призводить просто до екологічної катастрофи. Світова наука і преса б'ють на сполох з приводу стійкого зменшення виробництва зерна на планеті, попереджують про глобальний голод, що насувається. Але в людей є багато засобів не допустити цієї біди. І серед них найбільш швидкий, економічний і надійний — відмова від плуга і перехід до плоскоріза, чизеля, широкозахватних культиваторів, як це вже давно зробили канадці, американці і австралійці.

Сьогодні більшість людей, що працюють у землеробстві України, на жаль, не підготовлені до безплужної технології. Її просто не знають, а, окрім того, деякі вчені й публіцисти їх залякують бур'янами, хворобами, падінням урожаїв. Знаючі люди Канади боролись проти плуга 30 років і перемогли.

Нині багато доброго в цьому відношенні почали робити вчені Українського інституту землеробства на чолі з академіком Володимиром Сайком, а також професор Микола Шикула з Української сільськогосподарської академії, за що останнього також піддає нищівній критиці своя ж таки вузівська газета «За сільськогосподарські кадри».

Я впевнений, що тепер, коли Україна відкриє двері для своїх синів, які волею долі опинились за кордоном, на чорноземи наші прийде досвід українських фермерів і учених з Канади та Америки. Досвідчені земляки не забаряться поділитися своїм умінням і технікою. Переконаний: майбутнє за безплужним, грунтозахисним землеробством.

Федір МОРГУН.

У ЖОРСТКОМУ ЦЕЙТНОТІ

Радіоприладний завод міста Сміли — підприємство молоде: йому ще не виповнилося й вісімнадцяти. Крім «оборонки», випускає системи супутникового телебачення, кольорові телевізори «Орізон», супутникову навігаційну апаратуру, багато «дріб'язку», як, наприклад, голки для одноразових шприців.

Завод має тісні виробничі зв'язки з більш як шістьма тисячами підприємств колишнього Союзу, десятками зарубіжних фірм. Трудовий колектив — близько 15 тисяч чоловік. А директор Ю. БАННИКОВ сьогодні не певен у перспективі...

— Юрію Олександровичу, мені пощастило: нарешті побачила ваш телевізор «Орізон»...

— Невже в магазині?

— Ні, такого дива давно не траплялося. У профкомі виробничого об'єднання «Азот», де урочисто й посправедливості ділили вашу продукцію. Як колись медалі.

— Звичайна сьогодні річ. З черкаськими хіміками у нас добрі партнерські стосунки. Саме вони виручили нас у скруті, коли ми від одного берега, московського, уже відпливли, а до другого, київського, ще не пристали. І потрапили в жорсткий виробничий цейтнот. Поміркуйте самі. Україна виробляє щороку 4 мільйони телевізорів (колишній Союз — 12 мільйонів), а кінескопів має всього 1 мільйон 200 тисяч штук. Решту поставляла Росія і централізовано закупляли за рубежем. І не тільки кінескопи — сотні комплектуючих виробів. Тепер «самостійникам» відмовили і в Москві, і у Воронежі, і в Санкт-Петербурзі. Припинились поставки з-за кордону. Ось тоді, в критичний момент (хоч він не скінчився й до сьогодні), нам допоміг валютою «Азот», а ми поставили йому «Орізони».

— Напевне, взаємовигідна операція?

— Я називаю це диким ринком. Довго за таких екстремальних, чи, простіше кажучи, ненормальних умов ми не зможемо протриматися. Це можна раз ціною надзвичайних зусиль вибратися з прірви, можна другий, а на третій просто не вистачить сил звестися... Адже до ринку потрібно готуватися планово, з конкретними економічними розрахунками. Колоною і з гаслами «Дайош!» ми вже ходили. До речі, так вийшло і з конверсією. Продекларували, пошуміли, а державної програми як не було, так і немає досі.

— Але, Юрію Олександровичу, конвейєр на заводі рухається. «Орізони» йдуть навіть на експорт...

— У складальних цехах працюють на останніх запасах, нагромаджених за п'ять років. На деяких ділянках вироблення продукції припинилося, і ми зазнаємо великих втрат. Це, насамперед, стосується виробів нецивільного призначення, цикл виготовлення яких — 10—12 місяців. Отже, щоб отримати продукцію в грудні 1992 року, нам потрібно сьогодні, негайно, її закладати. А закладати немає чого.

— А як з відомим висловом: «Нам допоможе Захід»?

— Уваги з боку зарубіжних підприємців більш ніж достатньо. Не минає й тижня, щоб хтось з бізнесменів не завітав до нашої скромної Сміли. Приїдуть, поговорять, роздивляться й чемно так капелюхом: «Гудбай!» Бо ніхто не хоче вкладати свої гроші туди, де немає гарантій. Одна з південнокорейських фірм, щоправда, зважилася на співробітництво з нами. За два тижні узгодила контракт зі своїм урядом, і нам залишилося лише одержати те ж саме у Кабінеті Міністрів, щоб закрутилося «корейське диво» на Україні. Однак цього не сталося. У Києві довго пробували «на зуб» двосторонню угоду, радилися з експертами, а потім сказали, що не вистачає однієї «дрібниці»: валюти.

— Отже, невдовзі купити «Орізон» та іншу електроніку не в профкомі, а в магазині — марні сподівання?

— Нічого не обіцятиму. Скажу лише, що ми недавно підготували великий пакет пропозицій з роздержавлення і приватизації нашого заводу і подали на розгляд у Кабінет Міністрів. Реалізація його, на мій погляд, відкриє друге дихання підприємству, послужить процесові переходу від «дикого» до цивілізованого ринку. А тоді, ясна річ, ми лиш матимемо клопіт як збувати «Орізони»...

— Чого я вам і собі щиро бажаю!

Розмову вела Лідія ТИТАРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

Черкаська область.

СТАНЬ ПІД СТРІЛОЮ КРАНА!

Двадцять чотири підприємства України, Росії, Білорусі, Казахстану й Киргизстану заснували Українську міжрегіональну асоціацію виробників кранів, що має на меті не тільки задовольнити потреби цих держав у своїх машинах, а й скласти серйозну конкуренцію відомим європейським та заокеанським фірмам.

До підприємств-засновників мало не щодня приєднуються нові й нові заводи, в тому числі колишні оборонні. Передбачається, що вже до кінця нинішнього року в асоціації буде близько 60 членів. Хоч серед них є такі відомі об'єднання, як КрАЗ, МАЗ, ряд інших, однак штаб-квартирою нової асоціації стала Одеса. Спричинено це кількома факторами. Поперше, тутешнє виробниче об'єднання «Краян» уже сьогодні відзначається високою конкурентоспроможністю своїх машин, третина яких іде на експорт і має великий попит. По-друге, одеські кранобудівники мають чималий досвід міжнародного підприємницького співробітництва, зокрема з фірмами Німеччини, Польщі, Італії. Нарешті, саме тут, на базі спеціального конструкторсько-технологічного бюро, недавно створено інститут «Укрінкран», який не просто стає «законодавцем мод» у своїй галузі, об'єднуючи навколо себе виробників деталей, вузлів та готових машин, а й серйозно займається маркетингом, створенням лізингових фірм у інших країнах.

ПОДОРОЖ ВІНИКА ЗА... ВАЛЮТОЮ

За тридев'ять земель — аж до Сербії — відправили сорго, вирощене на своїх полях торік, землероби радгоспу «Пам'ять чекіста», що в Іванівському районі. Де з нього й виготовили звичайнісінькі віники. А вони «намели» валюти: як перерахували її на карбованці, то вийшло, що кожен з 30 гектарів, де вирощували сорго, дав по 35 тисяч карбованців. Яка ще культура може отаким «похвалитися»?

Валюту від партнерів, щоправда, українські хлібороби одержувати відмовилися. Купіть для нас краще, сказали, якісь товари для домашнього вжитку. Бо поки та валюта пройде через усілякі податки, то нам нічого не лишиться. І ось нещодавно в Богунове надійшло замовлення. Особливо раді селяни теплим ковдрам та чепурним покривалам — де їх нині у нас знайти?

— Домовилися з партнерами, — каже директор радгоспу В. Петренко, — що й у нинішньому році відправимо до Сербії віники за валюту. А для цього передбачили у засіві поле під сорго.

Георгій ВОРОТОВ.

Одеська область.

Реалії

КОМУ МІЛЬЙОН?

Ви хочете приватизувати магазин, ресторан чи майстерню, але не маєте на те достатніх коштів? Що ж, це не біда — завтрашнім господарям-бізнесменам готова допомогти асоціація малих підприємств «ТНН», що вже другий рік успішно діє в Одесі. Вона широко відома тим, що першою в Україні налагодила масовий промисловий випуск цілющого кисломолочного продукту «Наріне», організувала профілактичний центр боротьби зі СНІДом, стала надійним посередником у постачанні в регіон різноманітних машин, устаткування, продовольства. Накопичивши капітал, асоціація прагне тепер посприяти прискоренню процесів приватизації в нашій державі.

Якими ж сумами «ТНН» може заохочувати молодих бізнесменів? А скільки вам потрібно? 100 тисяч? Будь ласка. 500? Мільйон? Немає проблем. Умова одна: аби ви мали чіткі ділові пропозиції про викуп того чи іншого об'єкта та про його подальший ефективний розвиток. Переконаєте керівників асоціації, що бізнесом можете й хочете займатися всерйоз, — одержуйте свій мільйон. Як швидко? Та вже через 72 години після вашої заявки, які потрібні експертам асоціації, щоб оцінити ваші можливості та спрогнозувати перспективи вашої підприємницької діяльності.

І яка ж, запитаєте ви, плата за отаке благодійництво? В «ТНН» на це запитання відповідають чисто по-одеськи:

— Формула співробітництва «Ваша ідея — наші гроші» грунтується, зрозуміло, на комерційних засадах. Та, будьте певні, успіх ми поділимо справедливо. Для розумних людей це не проблема.

Георгій ВОРОТНЮК, власний кореспондент «Голосу України».

Одеса.

Ринкові студії

ГАЗ У НАШОМУ СЕЛИЩІ

Про вільні ціни, які ведуть до пристойного життя

Спробуємо разом розібратися, що коїться, чим має закінчитися, а також пошукаємо найлегший шлях.

Уявіть собі селище, в якому 50 сімей користуються балонним газом. Раз на місяць кожна сім'я вантажить балон на возика й міняє його на повний. Але одного разу в сільпо виявилося лише 45 балонів. Скажімо, через зменшення постачання газу. Можна не сумніватися, що родини, яким не вистачило, наступного разу візьмуть по два-три балони — адже газ не такий вже дорогий.

Подальший хід подій до болю знайомий: наступну партію балонів закупить товариш продавця і продасть у сусідньому селищі, а ще наступну — якийсь кооператив. Після цього залихоманить весь район. Отже, сталося те, що називається розвалом економіки. Причому цікаво, що скорочення виробництва всього-навсього на 10 відсотків спричинило таке враження в населення, що нібито видобуток газу взагалі припинився. В реальному житті ситуація є драматичнішою, бо з початку 80-х років після зменшення кількості нафтодоларів спад виробництва становить 15—30 відсотків.

Є економічні варіанти вирішення проблеми. Найпростіший — прикупити балонів за рубежем. Але щоб збити ажіотаж в нашому селищі, де люди вже нікому і нічому не вірять, необхідно довгий час завозити до сільпо не менш як по 150—200 балонів. По-перше, де взяти гроші, а по-друге, це тимчасовий захід. Пригадайте хоча б загальновідому історію з пральними порошками: вбухали сотні мільйонів доларів, а прати знову нічим...

Інший простий шлях — грошова реформа сталінського зразка. Відібрати всі гроші, щоб не могли скуповувати про запас. Споживчий ринок справді стабілізується, але до певного моменту. З появою нових нагромаджень все повернеться на круги своя, адже цей захід не стимулює виробництво, і головна причина — дефіцит — залишиться.

Тож є останній шанс — вільні ціни. Тобто такі, за якими товар є в наявності від завезення до завезення. Очевидно, якщо товару багато — він дешевий, якщо мало — дорогий. Дорогим він буде тоді, коли потенційні покупці мають багато грошей, і дешевшим, коли вони матимуть мало... Тобто цей механізм автоматичного балансування попиту і пропозиції, який не може бути встановлений жодним найталановитішим чиновником. Вільні ціни унеможливлюють масову скупівлю товару, продаж його на чорному ринку. Природно, поступово зникає й спекулятивна посередницька діяльність. І, найголовніше, у виробника з'являються кошти для розширення виробництва.

На цьому етапі необхідно створити йому умови, щоб він ці кошти не проїв, а спрямував саме на виробництво. Для цього потрібно надати право будь-якій підприємливій людині викупити частину акцій газової компанії, прикупити шматок землі для будівництва нових корпусів газокомпресорної станції і т. ін. Можна не сумніватися, і світовий досвід це доводить, що невдовзі всі мешканці нашого селища матимуть газ. Причому не в балонах, а по трубах.

Таким чином, сьогодні ясно, що реформа диктує владі, що треба робити. В райвиконкомах черги підприємців на реєстрацію, а ми перебуваємо на початковому, найскладнішому етапі реформи. Сьогодні обсяг товарів і послуг становить приблизно 55—80 відсотків від рівня 1980 року, а грошей у населення десь у 10—15 разів більше. І внутрішня логіка реформи полягає якраз у тому, щоб кожна сім'я вийшла на належний їй рівень споживання. Більше немає де взяти. Купони дещо скоротять тривалість початкового етапу, проте вони, як і гривні, спроможні захистити внутрішній ринок, і не більше того. Наша економіка інтегрована у колишній Союз, тож баланс зовнішньої торгівлі визначить курс нашої валюти. І він може виявитися не зовсім бажаним.

Підбиваючи підсумки нашого аналізу, хочу наголосити: вільні ціни — єдиний необоротний шлях нормалізації і споживчого ринку. Це очевидно. Вони досить швидко приведуть нас до більш-менш пристойного життя. Потенційно багата Україна може значно швидше, ніж Японія чи Корея, прийти до суспільства матеріального достатку. Потрібно тільки минути короткий, але важкий відрізок ринкової прямої. Будь-яке повернення назад означатиме гірші умови для наступної реформи.

Владислав СКЛЯРЕВИЧ, народний депутат, член постійної Комісії Київради з економічних питань та підприємництва.

У це важко повірити, але насправді все так і є: самітні 82-річна Любов Олексіївна та її 65-річна дочка Олена Яківна забарикадувались у своїй квартирі на другому поверсі панельного будинку.

Соціальний зріз

ГОЛОДНА БАРИКАДА

За їхніми дверима — нагромадження з дощок, палиць-засувів, рештки якихось меблів. Інколи жінки не виходять надвір по 10—15 днів. Лише голод змушує обох обережно, з острахом вирушати в місто за дешевими покупками. Щоправда, не завжди успішно. Бо їм уже не погрожують — просто б'ють.

Старенькі запевняють, що всі їхні біди почалися відтоді, як вони поскаржилися міліціонерові на сусіда-пияка, який у нетверезому стані часто турбував їх своїми неконтрольованими витівками.

Я був вражений, ознайомившись у міськвідділі УВС зі свіжими актами судмедекспертизи. Вони свідчать про «припухлість м'яких тканин на ділянці площею 5×5 сантиметрів на лобі, тут же синяк подібного розміру, такий же — на лівому плечі, 8×5 сантиметрів — на лівій сідниці».

Після чергового інциденту міліція складає протокол, винних попереджають, але конфлікт детально не розслідується. Все дуже просто: досі ці протиправні дії належать до категорії приватних справ, які порушуються суддями в разі подачі скарги потерпілими. Але налякані й побиті жінки їх не пишуть. Вони гадають, що міліція ігнорує їхні плач і не забирає кривдників до тюрми. «У нас дільничні продажні», — роблять висновок.

Вони всього бояться. Кроків на сходах. Випадкового телефонного дзвінка. Постійно насторожі й напоготові, ніби ось-ось, через годину, буде вирішальний штурм їхньої квартири. Хоча кому потрібні їхні злидні? Старенькі речі. Зіпсований телевізор. Так склалися обставини, що вдвох отримують лише одну пенсію. Її вистачає на хліб, молоко та квартплату. «Картоплі не купуємо — дорого. Копаємо корінці рослин, сушимо і їмо. Варимо ратиці, куплені в магазині. У нас такий холодець виходить!» — хваляться мені щиро. Я їм вірю і співчуваю. Живуть же бо... Може, то справжній голод загострив їхню уяву, посіяв у душах хворобливий страх? Чи самотність? Брак людського тепла?

Не приховуватиму: співчуваю по-житейськи і їхнім сусідам, хоча не виправдовую їхніх дій. У ЖЕКу № 8 торік зареєстровано п'ять підтоплень квартир першого поверху! Жильці стверджують, що Ямпольські, через свій безмежний страх, барикаду не виносять удень, як усі, сміття, надвір до контейнера відходів, а кидають його в унітаз, через що забивається каналізація і всі нечистоти йдуть прямісінько у квартири. Та й це ще не все. «У них протікають труби,— каже майстер ЖЕКу № 8 М. Компанець. — Та полагодити їх не можемо. Вони бояться впускати у квартиру мене, слюсаря. Скільки ми до них не дзвонили!»

Пенсіонер М. Буштрук показує мені свою холодну кухню, стеля якої вкрилася брунатними патьоками. З неї капає в посудину на газовій плиті. «Відключено водяне опалення на п'яти поверхах. А що робити? — каже похмуро він. — Нас же заллє. Вони нікого не впускають!»

Нерви в сусідів раз по раз здають. І все завершується черговим інцидентом. Двері Ямпольських — як прокляте місце. На них — знаки нецивілізованого з'ясування стосунків: відбита ручка, розплющений номер квартири, виколупаний дзвінок. Я, чесно кажучи, походивши по різних інстанціях у зв'язку з описаною ситуацією (а вона відома міліції, прокуратурі, комунальній службі, фонду милосердя), врешті-решт опинився на роздоріжжі: скільки-то, виявляється, наводили ми в нашому житті барикад до людського серця! Нічим їх не зрушиш! Старенькі, здається, вже втратили надію на спокій. Налякані, голодні, вони приречено сховались у свій страх. Розтопити б його!

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Чернігів.

Спорт

ФУТБОЛЬНЕ ЖИТТЯ ЗА РІЗНИМИ ЗАКОНАМИ

«Західний синдром», «шокова трансферна терапія» — віднедавна ці поняття міцно увійшли в лексику вітчизняного спорту. Немов лелечий клин, потяглися з рідної землі у чужі краї волейболісти, гандболісти, хокеїсти, футболісти. Однак далеко не всім з них вдається підкорити Європу своєю майстерністю. Чому? Відповісти на це запитання намагають учасники нашого заочного круглого столу.

Михайло Михайлов, воротар грецької команди «Аполлон»:

— В «Аполлоні», крім мене, грають югослав Євтович з клубу «Рад» і угорець Кацебах з МТК. З іноземцями питання особливе. Ми не маємо права хоча б одну гру провести слабко. Можна п'ять матчів зіграти блискуче, а шостий трохи гірше — й одразу запитання: в чому справа? Минулого сезону Кацебахові неодноразово ставили таке запитання. На легіонера з пильною увагою дивляться і тренер, і президент, і йому краще матчі не пропускати.

Ігор Бєланов («Айнтрахт», Брауншвейг):

— На Заході треба вміти бути кмітливим, я б навіть сказав, нахабнішим за інших. Інакше, якщо помітять в тобі якесь слабке місце — з'їдять вмить. По-друге, треба знати мову. Я ось через перекладача спілкуюся поки що, а він, як на гріх, у футболі ані бум-бум. Звичайно, перша ліга чемпіонату Німеччини не йде у порівняння з бундеслігою: рівень майстерності тут значно нижчий. (До переходу в «Айнтрахт» володар «Золотого м'яча-86» грав у складі відомого професійного клубу «Борусія» (Менхенгладбах).

Олег Кузнецов («Глазго Рейнджерс»):

— Ми прожили більшу частину свого футбольного життя за одним законом. Тут — все інакше: немає передматчевих зборів, інший тренувальний режим. Ти належиш самому собі. І тільки від твого вміння розпорядитися такою волею залежить твоє майбутнє. Ми вдома звикли, точніше, нас привчили до іншого: збори, найжорсткіший контроль, потогінна система. Наші тренери вважають, що інакше у футболі не можна. Мені складно їх осуджувати... Я зрозумів одне: увійдеш у тутешній ритм, зумієш розібратися в тому, що довкола, в собі — виживеш.

Олександр Заваров («Нансі»):

— У Європі за колишніми радянськими футболістами почала поступово утверджуватися, відверто скажу, образлива для них репутація. Мовляв, їм можна порівняно мало платити, а вимагати — щонайбільше. Я з таким ставленням миритися не бажаю.

А ось як оцінюють ситуацію деякі тренери закордонних клубів.

І. Шум (тренер тель-авівського «Бейтара», бронзового призера першості Ізраїлю):

— На жаль, дехто з ваших хлопців, одержавши запрошення виступати в ізраїльських клубах, раптом чомусь вирішив, що тут можна зіграти, як кажуть у Росії, в півоберта. Так, наш футбол не такий сильний, як український, російський... Але, повірте, і він вимагає більшої віддачі й підготовленості. Ось чому з деякими вашими гравцями з тих, на кого я та мої колеги робили ставки, довелося розпрощатися.

Вуядін Бошков (тренер італійської «Сампдорії»):

— Михайличенкові притаманне те, що характеризує всіх футболістів, які виховані за соціалізму. Підписавши угоду й одержавши на свій рахунок гроші, він вирішив, що всі його бажання вже здійснилися... А, для прикладу, Віаллі, який виріс в іншому суспільстві, грошей ніколи не вистачає. Він постійно хоче заробити їх ще більше. Тому Віаллі грає весь час, а Михайличенко — від нагоди до нагоди.

На закінчення наведемо думку «потенційного» іноземця — нападаючого київського «Динамо» **Олега Саленка**:

— Я зовсім не мрію одразу потрапити до якогось великого італійського чи німецького клубу. Закордонний досвід моїх старших товаришів говорить, що в більшості випадків це закінчується взаємним розчаруванням і, природно, крахом надій футболіста. На мій погляд, краще пограти пару років у якомусь не найвидатнішому, але досить відомому клубі Франції, Греції чи, скажімо, Туреччини. Перейняти у них досвід закордонного футбольного життя, а вже потім...

Валерій БЕРЕГІВСЬКИЙ.

ВИЙДУТЬ У ТАКОМУ СКЛАДІ

«Карпати» (ЛЬВІВ)

НАЧАЛЬНИК КОМАНДИ — Вайда Гаврило. **ГОЛОВНИЙ ТРЕНЕР** — Юрчишин Степан. **ТРЕНЕР** — Покора Роман.

ВОРОТАРІ: Лайзан Раймонд (1964), Марчук Володимир (1967, з «Торпедо», Запоріжжя). **ЗАХИСНИКИ:** Гула Олег (1965), Синицький Олег (1968, з команди «Металіст», Харків), Деркач Роман (1965), Сич Микола (1971), Чікало Андрій (1964), Мокрицький Юрій (1970), Бенько Олег (1969, з «Дніпра», Дніпропетровськ), Коваленко Андрій (1973). **ПІВЗАХИСНИКИ:** Леськів Василь (1963), Чижевський Олександр (1971), Толочко Роман (1968), Мущинка Анатолій (1970). **НАПАДАЮЧІ:** Козак Ярослав (1967), Забранський Руслан (1971), Яремчук Олег (1969), Бондарчук Василь (1965, з «Буковини», Чернівці), Лаба Роман (1966).

«Дніпро» (ДНІПРОПЕТРОВСЬК)

ГОЛОВНИЙ ТРЕНЕР — Євген Кучеревський. **ТРЕНЕРИ** — Павлов Микола, Лисенко Олександр, Шмардін Валерій.

ВОРОТАРІ: Городов Валерій (1961), Медін Микола (1972). **ЗАХИСНИКИ:** Дірявка Сергій (1971), Беженар Сергій (1970), Мамчур Сергій (1972), Горілий Володимир (1965). **ПІВЗАХИСНИКИ:** Багмут Володимир (1962), Тищенко Вадим (1963), Юдін Андрій (1967), Похлєбаєв Євген (1971), Сасько Олексій (1970), Полунін Андрій (1971), Захаров Олександр (1969), Омельчук Олександр (1970). **НАПАДАЮЧІ:** Паляниця Олександр (1972), Каналов Сергій (1972), Москвин Валентин (1968), Думенко Сергій (1968).

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:
Анатолій ГОРЛОВ перший заступник головного редактора
Олександр БІЛИК заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН України
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ оглядач, завідуючий відділом культури
Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ редактор відділу кореспондентської мережі
Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції: 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:
Для довідок — 441-89-61
телефакс — 224-72-54
Відділ реклами — 441-89-44
Бухгалтерія — 441-88-71

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається.

Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Загальний тираж у березні 363.464.

Комбінат друку видавництва «Преса України», 252047, Київ 47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311040.

1 2 3 4 5 6 7 8 9